

Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nevie, čo je telemedicína	3
Online, opoistení.sk, 11. 9. 2024, 23:45	
Mesto Košice pripravuje v spolupráci s univerzitami analýzu samosprávy na úrovni mesta i mestských častí	5
Online, kosice.sk, 12. 9. 2024, 1:00	
Prehľad udalostí na štvrtok 12. septembra	7
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 9. 2024, 6:30	
Ranné noviny	10
Televízia, Ranné noviny, 12. 9. 2024, 7:23	
SlovakiaTech Fórum-Expo 2024	11
Online, eraportal.sk, 12. 9. 2024, 8:22	
Košice: Európsky deň jazykov na FF UPJŠ osloví žiakov a stredoškóľákov	13
Online, tasr.sk, 12. 9. 2024, 8:36	
Najnovšie správy a aktuálne udalosti zo Slovenska a zahraničia	14
Online, bleskovky.zoznam.sk, 12. 9. 2024, 8:36	
Košice: Európsky deň jazykov na FF UPJŠ osloví žiakov a stredoškóľákov	15
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 9. 2024, 8:36	
Photos from Košice – Mesto Košice's post	16
Online, bratislavskespravy.sk, 12. 9. 2024, 9:01	
Európsky deň jazykov v Košiciach osloví žiakov a stredoškóľákov	17
Online, teraz.sk, 12. 9. 2024, 9:11	
Redukciu mestských častí potrebujeme ako soľ, tvrdí košický primátor. Už pracujú na analýze	18
Online, kosice.korzar.sme.sk, 12. 9. 2024, 9:24	
Parlamentní poslanci zvažujú návrh na zmenu zákona o meste Košice	20
Online, kosiceonline.sk, 12. 9. 2024, 10:03	
SlovakiaTech Forum-Expo	21
Online, amcham.sk, 12. 9. 2024, 10:03	
Aktualizovaný prehľad udalostí na štvrtok 12. septembra	23
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 9. 2024, 10:03	
Ráno naživo s JOJ 24	26
Televízia, Ráno naživo s JOJ 24, 12. 9. 2024, 11:11	
Po verejnej kritike začína mesto Košice s analýzou mestských častí a spoluprácou s univerzitami	27
Online, kosicednes.sk, 12. 9. 2024, 13:31	
Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nevie, čo je telemedicína	29
Online, premiumnews.sk, 12. 9. 2024, 13:57	
Všeobecný lekár do 30 minút, špecialista do 48 hodín vrátane e-receptu. Poistenci tejto poisťovne budú mať novú službu za dotovanú cenu	31
Online, zdravie.pravda.sk, 12. 9. 2024, 14:00	
Košice: Mesto spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ	33
Online, tasr.sk, 12. 9. 2024, 14:07	
Košice: Mesto spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ	34
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 9. 2024, 14:07	
Mesto Košice spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ	35

Online, engineering.sk, 12. 9. 2024, 14:08

Mesto Košice spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ	36
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 9. 2024, 14:08	
Košice spustili analýzu ohľadom počtu a kompetenciách mestských častí	37
Online, teraz.sk, 12. 9. 2024, 14:15	
Mesto Košice spustilo analýzu k počtu a kompetenciám mestských častí: Pomôžu aj univerzity	38
Online, kosice.dnes24.sk, 12. 9. 2024, 14:20	
Mesto Košice spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami mestských častí	39
Online, openiazoch.zoznam.sk, 12. 9. 2024, 14:38	
Železník nájdeme v medicínskych papyrusoch starovekého Egypta, ale aj v novodobom seriáli Upírske denníky	40
Online, vedanadosah.cvtisr.sk, 12. 9. 2024, 14:55	
European Day of Languages at the Faculty of Arts of Pavol Jozef Šafárik University	44
Online, rtvs.sk, 12. 9. 2024, 14:57	
UPJŠ slávi Európsky deň jazykov	45
Online, kosiceonline.sk, 12. 9. 2024, 15:01	
Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov	46
Online, tasr.sk, 12. 9. 2024, 15:10	
Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov	47
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 9. 2024, 15:10	
VIDEO: Medici poučili v Košiciach tisíce ľudí o správnom čistení zubov	48
Online, teraz.sk, 12. 9. 2024, 15:21	
Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov	49
Online, lekarna.sk, 12. 9. 2024, 16:38	
Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov	50
Online, lekari.sk, 12. 9. 2024, 17:00	
FOTO Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov	51
Online, regiony.zoznam.sk, 12. 9. 2024, 21:00	
Polaček: Redukciu mestských častí potrebujeme ako soľ	52
Tlač, Denník SME, 13. 9. 2024	
Hanba na celú Európu. „Zabudlí“ sme sa odkanalizovať	54
Tlač, Pravda, 13. 9. 2024	

Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nevie, čo je telemedicina [🔗](#)

📅 11. 9. 2024, 23:45, Zdroj: [opoistení.sk](#) [🔗](#), Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 380 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 85 EUR

11.9.2024 Zdravie , Spektrum

Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nikdy nepočula o telemedicínskych službách, ako sú vyšetrenia a konzultácie s lekárom online, telefonicky, cez mobilnú aplikáciu či videohovor.

Vyplyva to z exkluzívneho prieskumu spoločnosti MNForce pre zdravotnú poisťovňu Dôvera. Využívanie telemedicínskych služieb je pritom jednou z kľúčových oblastí, ako zvýšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti v súvislosti s nedostatkom zdravotníkov a nárastom dopytu po zdravotnej starostlivosti.

„Chýbajúce povedomie o telemedicínskych službách bráni lepšie využívať ich potenciál, ktorý je na Slovensku obrovský. Dobrou správou je, že takmer 60 percent opýtaných dôveruje telemedicínskym službám, a to je ďalší predpoklad, aby sa telemedicina uchytila v praxi. Naopak, smutnou správou je, že len menej ako jedna tretina obyvateľov Slovenska mala praktickú skúsenosť s telemedicínskymi službami,“ povedal Marian Faktor, člen predstavenstva zdravotnej poisťovne Dôvera, ktorý v nej zároveň riadi úsek vzťahov s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

Mohlo by vás zaujímať: UNIQA spustila predaj PZP pre e-kolobežky a e-bicykle, ktoré musia byť povinne poistené od 1. 8.

Z prieskumu vyplyva, že vyšetrenie či konzultáciu s lekárom cez telefón alebo spojenie s lekárom cez internet využilo takmer 31 percent opýtaných. Dobrou správou je, že 62 percent opýtaných si myslí, že telemedicina môže čiastočne nahradiť osobný kontakt s lekárom a zvýšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

Faktory, ktoré najviac motivujú k využívaniu telemedicínskych služieb sú: úspora času, pohodlie domova a kratšie čakacie lehoty. Opýtaní by najčastejšie cez telefón alebo videohovor preferovali spojenie so všeobecným lekárom či psychiatrom. Až 90,5 percenta opýtaných očakáva plnú úhradu telemedicínskych služieb z verejného zdravotného poistenia.

Nové služby Dôvery

Pre mnohých poistencov Dôvery nie je telemedicina novinkou. Prvé služby telefonických konzultácií so zdravotníkmi sme spustili ešte v roku 2016. Skontaktovanie sa s lekárom na diaľku cez telefón bolo veľmi logickým prvým krokom.

Pokračovali sme so zdravotnými sestrami, edukátorkami a edukátormi, ktorí pomáhajú s monitoringom pacientov napríklad po hospitalizácii a učia ich, ako lepšie žiť aj s chronickým ochorením. Možnosti sa postupne rozširujú, tak, ako sa rozširujú inovácie a dostupnosť technológií.

Mohlo by vás zaujímať: Pozor na detské úrazy na trampolínach. Poisťovne evidujú zvýšený počet úrazov, varuje INSIA

Aj bežný mobilný telefón dnes umožňuje urobiť dostatočne kvalitnú fotografiu na to, aby ju vedela predvyhodnotiť umelá inteligencia a pomocou nej kožný lekár vedel stanoviť diagnózu a navrhnúť liečbu na diaľku. Pomocou rôznych samodiagnostických nástrojov si dnes môžeme nechať vyhodnotiť svoj stav aj bez lekára či zdravotníckeho pracovníka.

„Telemedicina má obrovský potenciál a my vidíme, že značná časť poistencov využíva rôzne služby, ktoré im zjednodušujú prístup k zdravotnej starostlivosti. Preto sme do portfólia telemedicínskych riešení od septembra zaradili ďalšie. Spojenie s lekárom na diaľku prostredníctvom aplikácie MEDDI je overené skúsenosťami nielen z Českej republiky a zo Slovenska, ale aj z Maďarska a Latinskej Ameriky. Aplikácia umožní poistencom Dôvery cez hovor alebo videohovor spojenie so všeobecným lekárom do 30 minút alebo spojenie s odborným lekárom do 48 hodín,“ oznámil M. Faktor. Aplikácia umožní spojenie so špecialistami v 13 odbornostiach*.

Prvých 3500 poistencov Dôvery môže podľa neho využívať balíky služieb MEDDI elite alebo MEDDI family za cenu 4,90 eura mesačne, namiesto pôvodných 10,80 eura. Ostatní poistenci budú môcť využiť tieto balíky za 8,90 eura mesačne.

Skúsenosti MEDDI hub

„Spolupráca so zdravotnou poisťovňou Dôvera pre nás znamená dôležitý krok v poskytovaní lekárskej starostlivosti na diaľku na Slovensku,“ povedal Jiří Pecina, zakladateľ a riaditeľ spoločnosti MEDDI hub, a.s.

„Veríme, že možnosť telefonicky konzultovať svoj zdravotný stav s lekárom do 30 minút poistenci Dôvery uvítajú. Rovnako dúfame, že tak prispějeme k skvalitneniu a zrýchleniu lekárskej starostlivosti pre pacientov, a zároveň odľahčíme lekárom na pohotovostiach, pretože časť pacientov vyriešime na diaľku,“ dodal J. Pecina.

Česko-slovenská spoločnosť MEDDI spolupracuje s viac ako 5 500 lekármi v Českej republike a so stovkami lekárov na Slovensku. V súčasnosti má jej aplikáciu k dispozícii v oboch krajinách viac ako päť miliónov obyvateľov. Už v minulom roku patrilo medzi jej klientov vyše 100-tisíc ľudí zo Slovenska.

Služby spoločnosti MEDDI využíva pre svojich zamestnancov takmer 150 spoločností a firiem. Okrem Českej republiky a Slovenska funguje aj v šiestich krajinách Latinskej Ameriky a tiež v Maďarsku. V súčasnosti prebieha expanzia do ďalších európskych krajín a Ázie.

Spoločnosť MEDDI je oficiálnym partnerom Masarykovho onkologického ústavu pre telemedicínu v Brne a tiež odborným partnerom pre prípravu a výučbu predmetu Využitie telemedicíny v praxi s dôrazom na prácu v aplikácii MEDDI na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a na 1. lekárskej fakulte Karlovej univerzity.

V auguste 2023 získala aplikácia MEDDI potvrdenie, že spĺňa požiadavky Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI).

*dermatológ, endokrinológ, gastroenterológ, chirurg, kardiológ, interný lekár, neurológ, oftamológ, ortopéd, otorinolaryngológ, pneumológ, rádiológ, urológ

Zdroj: Dôvera

Autor: oPojjištění

Mesto Košice pripravuje v spolupráci s univerzitami analýzu samosprávy na úrovni mesta i mestských častí

12. 9. 2024, 1:00, Zdroj: [kosice.sk](https://www.kosice.sk), Autor: Dušan Tokarčík, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 4 249 GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 275 EUR

12.09.2024

Publikoval: Dušan Tokarčík

Galéria k článku

Aktuality Mesto Košice pripravuje v spolupráci s univerzitami analýzu samosprávy na úrovni mesta i mestských častí

Mesto Košice spustilo proces odbornej analýzy, ktorej cieľmi sú hodnotenie súčasného modelu výkonu a kompetencií mesta a mestských častí a hľadanie optimálneho riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie. Tento krok je reakciou na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i mestských častí.

Mesto Košice, Právnická fakulta, Fakulta verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** a Ekonomická fakulta Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) podpísali Memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice. Akademická odbornosť fakúlt má zaručiť objektívny pohľad na problematiku ekonomickej náročnosti, kvality výkonu kompetencií a financovanie samosprávy mestských častí.

„Naše mesto má dvadsaťdva mestských častí a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami. S objektívnou analýzou nám vďaka tomuto memorandu pomôžu inštitúcie a odborníci, ktorí k tejto problematike pristupujú čisto na základe dát. V modernej dobe sa musíme o mestských častiach rozhodovať na základe dát a nie na základe emócií, politikárčenia prípadne vypočítavosti niektorých starostov, ale na základe dát, ktoré prinesú odborné kapacity,“ uviedol po podpise memoranda primátor mesta Košice Jaroslav Polaček (nezávislý).

Prvým krokom bude analýza existujúceho fungovania samosprávy

V prvej fáze projektu bude prebiehať detailná analýza existujúceho modelu samosprávy. Cieľom je preskúmať ekonomickú náročnosť a kvalitu výkonu kompetencií v mestských častiach. Budú definované kľúčové ukazovatele, ktoré určia, ako sú kompetencie efektívne a aké náklady s nimi súvisia. Zároveň sa zhodnotí transparentnosť financovania v jednotlivých častiach mesta, čo prinesie jasný obraz o príjmoch a výdavkoch samosprávy.

„Je nevyhnutné, aby mesto určilo zodpovednú autoritu, ktorá bude riadiť celý proces. Ostatní účastníci memoranda poskytnú odbornú súčinnosť s cieľom zabezpečiť kvalitné výsledky, ktoré prispievajú k lepšiemu fungovaniu samosprávy,“ zhodnotil dekan Fakulty verejnej správy **UPJŠ** Michal Jesenko.

Na základe výsledkov analýzy bude pripravený návrh optimálneho modelu, ktorý zlepší hospodárnosť a efektívnosť fungovania samosprávy. Zohľadnené budú aspekty ako počet obyvateľov, rozloha územia a rozsah kompetencií jednotlivých mestských častí. Návrh nového modelu bude tiež zameraný na dostupnosť, kvalitu a efektívnosť verejných služieb. Zároveň budú navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na implementáciu tohto modelu.

„Spracovanie tejto analýzy si vyžaduje nasadenie odborných kapacít nad rámec bežnej činnosti v rámci univerzity. Účastníci memoranda poskytnú potrebnú súčinnosť Mestu Košice s cieľom zabezpečiť odbornú a nezávislú analýzu, ktorá, v prípade jej realizácie, prispieje k lepšiemu a efektívnejšiemu fungovaniu samosprávy. Jedným dychom však treba dodať, že realizácia bude vždy podmienená priebehom legislatívneho procesu na úrovni zákonodarcu (parlamentu), resp. príslušných orgánov v rámci samosprávy,“ povedal Miroslav Štrkolec, dekan Právnickej fakulty **UPJŠ**.

Cieľom je vytvoriť optimálny model

Po dokončení návrhu bude zabezpečená odborná oponentúra a prebehne komunikácia so zástupcami samosprávy v meste Košice. V neposlednom rade bude informovaná aj široká verejnosť, aby mala jasný prehľad o plánovaných zmenách a ich výhodách pre mesto. „Je našou úlohou odporučiť odborníkov, ktorí svojimi znalosťami môžu prispieť k spracovaniu tejto analýzy. Táto spolupráca je kľúčová pre vytvorenie optimálneho modelu, ktorý zlepší ekonomickú efektívnosť a kvalitu výkonu kompetencií v rámci mesta,“ dodal po stretnutí Michal Šoltés, dekan Ekonomickej fakulty TUKE.

Primátor pripomenul, že analýzu okrem odborných záverov košických univerzít tiež obohatia svojimi vstupmi aj odborníci zo zahraničia či štátnych inštitúcií. Cieľom tohto kroku je dosiahnuť efektívnejší model samosprávy, ktorý bude lepšie reagovať na potreby obyvateľov a zvýši transparentnosť pri využívaní verejných zdrojov.

Prebieha odosielanie formulára na server,

počkajte chvíľu

Okno sa automaticky zatvorí o 10 sekúnd!

Nastal problém s požiadavkou...

Skúste to znova alebo počkajte chvíľu!

Nahláste fotografiu mestu Košice.

Uveďte dôvod, kvôli čomu by mesto Košice malo túto fotografiu zrušiť zobrazenie na tejto webovej stránke.

Všetky položky v tomto formulári sú povinné!

E-mailová adresa

Autor: Dušan Tokarčík

Prehľad udalostí na štvrtok 12. septembra

🗓 12. 9. 2024, 6:30, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: M. Jaroš

popoludní: R. Turoňová

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Technická podpora: 0905/505 721

Európsky deň jazykov

Košice, **UPJŠ**, areál Filozofickej fakulty, Moyzesova 9

text

Komisárka Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská navštívi Topoľčany

Topoľčany, MŠ Lipová, MŠ Gogoľova, chránená dielňa Radnica a zariadenie pre seniorov Komfort

Medzinárodný festival komornej hudby Konvergenie (12. septembra - 8. októbra)

Bratislava, Žilina, Banská Bystrica

text

08.00 Mestské zastupiteľstvo mesta Košice

Košice, magistrát, veľká zasadačka, prízemie, blok "B", Trieda SNP č. 48/A

text, zvuk

09.30 Zasadnutie krízového štábu za účasti ministra vnútra SR Matúša Šutaja Eštoka, podpredsedu vlády SR a ministra životného prostredia SR Tomáša Tarabu

Téma: Zvýšená zrážková činnosť na území Slovenska

10.00 h - TK

Malacky, Záchranná brigáda Hasičského a záchranného

zboru, Továrenská 1

<https://ix.sk/PL61Q>

text, zvuk

09.00 Študuj dopravu - spoločné podujatie Ministerstva dopravy SR, mesta Vrútky, Strednej odbornej školy dopravnej Martin - Priekopa a ďalších rezortných stredných odborných škôl, Žilinskej univerzity v Žiline, rezortných zamestnávateľov vrátane železničných spoločností a vybraných regionálnych partnerov.

Vrútky, parkovisko pri železničnej stanici

text, zvuk

09.00 Sprievodný masterclass Georga Baicha

Bratislava, Koncertná sieň Dvorana, VŠMU, Hudobná a tanečná fakulta, Ventúrska č. 3

09.00 20. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie Alexandra Dubčeka 1

text, video, zvuk, foto, live

09.30 Odhalenie Pamätnej tabule Elene Maróthy-Šoltésovej

09.30 h - Významné ženy Novohradu, odborný seminár

12.00 h - Odhalenie pamätnej tabule

14.00 h Uvedenie publikácie: Sprievodca galériou osobností Novohradu

Lučenec

text

10.00 TK Dôvera zdravotnej poisťovne

Téma: Výsledky prieskumu o existencii telemedicínskych služieb

Bratislava, hotel Lindner, Metodova č. 4

text, zvuk

10.30 TK Banskobystrického samosprávneho kraja

Téma: Predstavenie nových priestorov v strednej odbornej škole

Rimavská Sobotka, SOŠ technická a agropotravinárska, Okružná 61

text

11.30 Podpísanie Memoranda medzi Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou a Národným bezpečnostným úradom o spolupráci v oblasti kybernetickej bezpečnosti

Podpisuje predseda SOPK Peter Mihók a riaditeľ NBÚ Roman Konečný

- brífing

Bratislava, SOPK, 1. poschodie, Grösslingová č. 4

text, zvuk

11.45 TK Divadla Pavla Országha Hviezdoslava

Téma: Premiéra inscenácie Generácia Z: Zombies v réžii Jána Šimka

10.00 h - verejná generálka

Bratislava, DPOH, CO kryt, Laurinská ulica č. 20

text, video, zvuk, foto

12.00 TK Slovenského spolku študentov zubného lekárstva

Téma: Projekt Spolu za zdravý a krásny úsmev

Košice, Hlavná ulica, pri Urbanovej veži

text, video, foto

12.30 Program prezidenta SR Petra Pellegriniho:

12.30 h - Obed s predstaviteľmi koalíčných strán

- fototermin

Bratislava, Prezidentský palác

text, zvuk

13.30 TK ministra cestovného ruchu a športu SR Dušana Keketiho

Téma: Zahraničná konkurencia rastie, rozvoj cestovného ruchu ministerstvo podporí ďalšími 30 miliónmi eur

Šamorín, X-Bionic Sphere

text, zvuk

17.00 Stretnutie Klubu dobrej fotografie o. z.

Nové občianske združenie Klub dobrej fotografie predstaví svoje plány a víziu

Účastníci: Rudolf Baranovič priblíži víziu a smerovanie novej organizácie, Gabriela Teplická predstaví svoj nový fotografický projekt a Michal Svítok porozpráva o zážitkoch z fotenia na olympiáde

Bratislava, Káčečko, Kamenné Námestie č. 1/A

text

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lt

Autor: LT

Ranné noviny [↗](#)

📅 12. 9. 2024, 7:23, Relácia: **Ranné noviny**, Stanica: **JOJ**, Vydavateľ: **Slovenská produkčná, a.s.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Pavol Jarčuška**

Dosah: **52 931 GRP**: **1,18** **OTS**: **0,01** **AVE**: **100815 EUR**

[strojový prepis] ...Aká je aktuálne situácia s osýpkami na Slovensku, už odpovie infektológ profesor **Pavol Jarčuška** a pýtať sa ho bude náš kolega do do Kačmáry. Dobré ráno do štúdia a samozrejme našim televíznym divákom. Až vám trochu za vidím tú dobrú náladu, ktorú ste mali pred chvíľkou štúdiu...

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 8:22, Zdroj: eraportal.sk [🔗](#), Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 627 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 110 EUR

Domovská stránka » Podujatia » SlovakiaTech Fórum-Expo 2024

Začiatok: 24. 09. 2024 09:00

Koniec: 25. 09. 2024 15:30

Typ podujatia: Fórum

Organizátor: SlovakiaTech

Miesto konania: Kasárne/Kulturpark, Kukučínova 2, 040 01 Košice

Štát: Slovensko

Odkaz: <https://www.slovakiatech.sk/>

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024. Zdroj: SlovakiaTech

Zaujímajú vás elektromobily, budúcnosť dopravy, inovácie a smart domácnosti? Septembrový SlovakiaTech Fórum-Expo v Košiciach prinesie na Slovensko najhorúcejšie novinky z oblasti technológií a svetových spíkrov. Návštevníci si budú môcť vyskúšať pilotovanie vojenského vrtuľníka aj riadenie železničného rušňa!

Počas 2 dní sa na 3 pódiumoch vystrieda vyše 100 domácich a zahraničných spíkrov. K sprievodným podujatiam bude tradične patriť aj výstavná časť EXPO – expozícia vedeckých projektov zo slovenských univerzít (TUKE, **UPJŠ**, STU FIIT, UNIZA, UVLF); expozície slovenských inovatívnych a technologických firiem, novinky v oblasti startupov, workshopy, hackathon, program zameraný špeciálne pre stredoškôľakov, VIP networkingová party a ďalšie sprievodné aktivity.

Kedy a kde sa podujatie uskutoční

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 sa uskutoční v košickom Kulturparku v dňoch 24. a 25. septembra 2024.

Vstup na podujatie je bezplatný, podmienkou je registrácia.

Hlavné témy SlovakiaTech 2024

Hlavnou témou tohto ročníka je budúcnosť mobility a podujatie príde otvoriť hviezdny britský rečník a „krstný otec elektromobility“ Andy Palmer – bývalý generálny riaditeľ automobilky Aston Martin a COO spoločnosti Nissan.

Digitech

Trendy a výzvy v kybernetickej bezpečnosti Umelá inteligencia v biznise FinTech a platformové inžinierstvo Digitálne zručnosti budúcnosti a vzdelávanie Kvantové technológie a ich perspektíva

ClimateTech

Technológie obnoviteľných zdrojov energie Inovácie v udržateľnej poľnohospodárskej technike Energetická efektívnosť a inteligentné siete Inovácie v zachytávaní a skladovaní uhlíka Udržateľné vodné hospodárstvo

HomeTech

Smart systémy pre riadenie energie v domácnostiach Integrácia umelej inteligencie do domácností Prelínanie fyzických a digitálnych svetov Technologické inovácie pre zdravie a pohodu v domácnosti Bezpečná domácnosť s IoT

CarTech

Elektrické a autonómne vozidlá Technológie prepojených vozidiel a dátová transformácia Pokroky v bezpečnostných systémoch vozidiel Infraštruktúra pre inteligentnú dopravu Nové trendy v mobilite a automobilovej výrobe

Program

Aktuálny program nájdete na stránke podujatia: <https://www.slovakiatech.sk/program/>

Viac informácií:

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024

Zdroj: <https://vedanadosah.cvtisr.sk>; <https://www.slovakiatech.sk>, zverejnené: 12.9.2024; autor: rup

EÚ grantové programy

Odber noviniek

„Projekt SK4ERA II je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko. Portál prevádzkuje Centrum vedecko-technických informácií SR“

Kontakty

Lamačská cesta 8A, P.O.Box 47, 840 05 Bratislava

Spravujte súhlas so súbormi cookie

Na poskytovanie tých najlepších skúseností používame technológie, ako sú súbory cookie na ukladanie a/alebo prístup k informáciám o zariadení. Súhlas s týmito technológiami nám umožní spracovávať údaje, ako je správanie pri prehliadaní alebo jedinečné ID na tejto stránke. Nesúhlas alebo odvolanie súhlasu môže nepriaznivo ovplyvniť určité vlastnosti a funkcie.

Funkčné

Vždy aktívny

Technické uloženie alebo prístup sú nevyhnutne potrebné na legitímny účel umožnenia použitia konkrétnej služby, ktorú si účastník alebo používateľ výslovne vyžiadal, alebo na jediný účel vykonania prenosu komunikácie cez elektronickú komunikačnú sieť.

Predvoľby

Technické uloženie alebo prístup je potrebný na legitímny účel ukladania preferencií, ktoré si účastník alebo používateľ nepožaduje.

Štatistiky

Technické úložisko alebo prístup, ktorý sa používa výlučne na štatistické účely. Technické úložisko alebo prístup, ktorý sa používa výlučne na anonymné štatistické účely. Bez predvolania, dobrovoľného plnenia zo strany vášho poskytovateľa internetových služieb alebo dodatočných záznamov od tretej strany, informácie uložené alebo získané len na tento účel sa zvyčajne nedajú použiť na vašu identifikáciu.

Marketing

Technické úložisko alebo prístup sú potrebné na vytvorenie používateľských profilov na odosielanie reklamy alebo sledovanie používateľa na webovej stránke alebo na viacerých webových stránkach na podobné marketingové účely.

Košice: Európsky deň jazykov na FF UPJŠ osloví žiakov a stredoškólkov [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 8:36, Zdroj: tasr.sk [🔗](#), Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 3 082 GRP: 0,07 OTS: 0,00 AVE: 239 EUR

Košice: Európsky deň jazykov na FF **UPJŠ** osloví žiakov a stredoškólkov

Košice 12. septembra (TASR) - Podujatie Európsky deň jazykov sa vo štvrtok koná v areáli Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (FF **UPJŠ**) v Košiciach. Žiaci základných škôl a študenti stredných škôl z východného Slovenska majú počas neho možnosť spoznať európske jazyky prostredníctvom rôznych zábavných aktivít. Nebudú chýbať ani edukačná hra či kvíz o Európskej únii (EÚ), informoval TASR za FF **UPJŠ** Marián Gladiš. Pri tejto príležitosti sa na fakulte uskutoční aj panelová diskusia na tému Hlasy Európy: viacjazyčnosť v digitálnych časoch. O využívaní jazykov v európskych inštitúciách, o práci tlmočníkov a prekladateľov v EÚ, ale aj o využívaní umelej inteligencie v prekladačstve budú od 17.00 h diskutovať prekladateľka Barbora Tricoire, tlmočník Roman Gajdoš a slovakista Peter Getlík. Za Európsky deň jazykov je vyhlásený 26. september a slávi sa z iniciatívy Rady Európy od roku 2001. Cieľom je propagovať jazykovú rozmanitosť a štúdium jazykov v Európe. V Košiciach sa sviatok jazykov oslavuje zvyčajne s dvojtýždňovým predstihom. hol ima

Autor: TASR

Najnovšie správy a aktuálne udalosti zo Slovenska a zahraničia [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 8:36, Zdroj: bleskovky.zoznam.sk [🔗](#), Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 18 565 GRP: 0,41 OTS: 0,00 AVE: 301 EUR

Podujatie Európsky deň jazykov sa vo štvrtok koná v areáli Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (FF **UPJŠ**) v Košiciach. Žiaci základných škôl a študenti stredných škôl z východného Slovenska majú počas neho možnosť spoznať európske jazyky prostredníctvom rôznych zábavných aktivít. Nebudú chýbať ani edukačná hra či kvíz o Európskej únii (EÚ), informoval TASR za FF **UPJŠ** Marián Gladiš.

Košice: Európsky deň jazykov na FF UPJŠ osloví žiakov a stredoškôlakov [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 8:36, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Košice: Európsky deň jazykov na FF **UPJŠ** osloví žiakov a stredoškôlakov

Košice 12. septembra (TASR) - Podujatie Európsky deň jazykov sa vo štvrtok koná v areáli Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (FF **UPJŠ**) v Košiciach. Žiaci základných škôl a študenti stredných škôl z východného Slovenska majú počas neho možnosť spoznať európske jazyky prostredníctvom rôznych zábavných aktivít. Nebudú chýbať ani edukačná hra či kvíz o Európskej únii (EÚ), informoval TASR za FF **UPJŠ** Marián Gladiš.

Pri tejto príležitosti sa na fakulte uskutoční aj panelová diskusia na tému Hlasy Európy: viacjazyčnosť v digitálnych časoch. O využívaní jazykov v európskych inštitúciách, o práci tlmočníkov a prekladateľov v EÚ, ale aj o využívaní umelej inteligencie v prekladateľstve budú od 17.00 h diskutovať prekladateľka Barbora Tricoire, tlmočník Roman Gajdoš a slovakista Peter Getlík.

Za Európsky deň jazykov je vyhlásený 26. september a slávi sa z iniciatívy Rady Európy od roku 2001. Cieľom je propagovať jazykovú rozmanitosť a štúdium jazykov v Európe. V Košiciach sa sviatok jazykov oslavuje zvyčajne s dvojtýždňovým predstihom.

hol ima

Autor: HOL

Photos from Košice – Mesto Košice's post

📅 12. 9. 2024, 9:01, Zdroj: bratislavskespravy.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 437 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 91 EUR

MESTO KOŠICE PRIPRAVUJE V SPOLUPRÁCI S UNIVERZITAMI ANALÝZU SAMOSPRÁVY NA ÚROVNI MESTA I MESTSKÝCH ČASTÍ

✔ Mesto Košice spustilo proces odbornej analýzy, ktorej cieľmi sú hodnotenie súčasného modelu výkonu a kompetencií mesta a mestských častí a hľadanie optimálneho riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie. Tento krok je reakciou na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i mestských častí.

📄 Mesto Košice, Právnická fakulta **UPJŠ** v Košiciach, Fakulta verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach (**UPJŠ**) a Ekonomická fakulta, Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) podpísali Memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice. Akademická odbornosť fakúlt má zaručiť objektívny pohľad na problematiku ekonomickej náročnosti, kvality výkonu kompetencií a financovanie samosprávy mestských častí.

📊 V prvej fáze projektu bude prebiehať detailná analýza existujúceho modelu samosprávy. Cieľom je preskúmať ekonomickú náročnosť a kvalitu výkonu kompetencií v mestských častiach. Budú definované kľúčové ukazovatele, ktoré určia, ako sú kompetencie efektívne a aké náklady s nimi súvisia. Zároveň sa zhodnotí transparentnosť financovania v jednotlivých častiach mesta, čo prinesie jasný obraz o príjmoch a výdavkoch samosprávy.

➡ Na základe výsledkov analýzy bude pripravený návrh optimálneho modelu, ktorý zlepší hospodárnosť a efektívnosť fungovania samosprávy. Zohľadnené budú aspekty ako počet obyvateľov, rozloha územia a rozsah kompetencií jednotlivých mestských častí. Návrh nového modelu bude tiež zameraný na dostupnosť, kvalitu a efektívnosť verejných služieb. Zároveň budú navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na implementáciu tohto modelu.

📄 Pre detailnejšie informácie čítajte tlačovú správu na webe mesta Košice: <https://www.kosice.sk/clanok/mesto-kosice-pripravuje-v-spolupraci-s-univerzitami-analyzu-samospravy-na-urovni-mesta-i-mestskych-casti>

Autor správy, foto a správu publikoval Košice – Mesto Košice on Facebook V prípade chyby alebo nesprávnej informácie nás prosím kontaktujte cez kontaktný formulár. Ďakujeme.

Autor: Themeinwp.

Európsky deň jazykov v Košiciach osloví žiakov a stredoškolákov [✉](#)

📅 12. 9. 2024, 9:11, Zdroj: teraz.sk [✉](#), Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 17 228 GRP: 0,38 OTS: 0,00 AVE: 581 EUR

Ilustračná snímka. Foto: TASR

Za Európsky deň jazykov je vyhlásený 26. september a slávi sa z iniciatívy Rady Európy od roku 2001.

dnes 9:11

Košice 12. septembra (TASR) - Podujatie Európsky deň jazykov sa vo štvrtok koná v areáli Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (FF **UPJŠ**) v Košiciach. Žiaci základných škôl a študenti stredných škôl z východného Slovenska majú počas neho možnosť spoznať európske jazyky prostredníctvom rôznych zábavných aktivít. Nebudú chýbať ani edukačná hra či kvíz o Európskej únii (EÚ), informoval TASR za FF **UPJŠ** Marián Gladiš.

Pri tejto príležitosti sa na fakulte uskutoční aj panelová diskusia na tému Hlasy Európy: viacjazyčnosť v digitálnych časoch. O využívaní jazykov v európskych inštitúciách, o práci tlmočníkov a prekladateľov v EÚ, ale aj o využívaní umelej inteligencie v prekladateľstve budú od 17.00 h diskutovať prekladateľka Barbora Tricoire, tlmočník Roman Gajdoš a slovakista Peter Getlík.

Za Európsky deň jazykov je vyhlásený 26. september a slávi sa z iniciatívy Rady Európy od roku 2001. Cieľom je propagovať jazykovú rozmanitosť a štúdium jazykov v Európe. V Košiciach sa sviatok jazykov oslavuje zvyčajne s dvojtýždňovým predstihom.

Prečítajte si aj:

Autor: TASR

Redukciu mestských častí potrebujeme ako soľ, tvrdí košický primátor. Už pracujú na analýze

12. 9. 2024, 9:24, Zdroj: kosice.korzar.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Klaudia Jurkovičová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 49 198 GRP: 1,09 OTS: 0,01 AVE: 747 EUR

Šimko hovorí o svetovom unikáte.

KOŠICE. Téma redukcie mestských častí v Košiciach naberá na obrátkach.

Poslanec Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas) hovorí, že 22 mestských častí je slovenský a pravdepodobne v pomere k počtu obyvateľov aj svetový unikát.

Ako informoval v stredu, v prípade, ak sa vedenie Košíc nebude týmto problémom zaoberať, spoločne s poslancom Národnej rady a mestským poslancom Andrejom Sitkárom (Smer) je pripravený navrhnúť zmenu zákona o meste Košice.

„Pre porovnanie, hlavné mesto Bratislava má mestských častí 17, Viedeň s takmer dvomi miliónmi obyvateľov má mestských častí 23,“ dodal.

Posledné týždne prebiehala búrlivá diskusia 22 starostov a primátora aj o tom, že vyhlásia miestne referendá o odčlenení niektorých mestských častí od Košíc, čo je podľa poslancov z pohľadu rozvoja mesta a aglomerácie neprípustné. Tento jav by mal podľa nich za výsledok iba zníženie komfortu Košičanov, na ktorý sú dnes zvyknutí.

Mesto a univerzity pracujú na analýze

Mesto Košice vo štvrtok uviedlo, že už spustilo proces odbornej analýzy, ktorej cieľmi sú hodnotenie súčasného modelu výkonu a kompetencií mesta a mestských častí a hľadanie optimálneho riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie.

„Tento krok je reakciou na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i mestských častí,“ hovorí magistrát.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Poslanec Národnej rady SR navrhuje úpravu rozdelenia mestských častí Košíc Čítajte

Mesto Košice, Právnická fakulta, Fakulta verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** a Ekonomická fakulta Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) podpísali Memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice.

Akademická odbornosť fakúlt má zaručiť objektívny pohľad na problematiku ekonomickej náročnosti, kvality výkonu kompetencií a financovanie samosprávy mestských častí.

Polaček: Zmenu potrebujeme ako soľ

„Naše mesto má dvadsaťdva mestských častí a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami. S objektívnou analýzou nám vďaka tomuto memorandu pomôžu inštitúcie a odborníci, ktorí k tejto problematike pristupujú čisto na základe dát,“ uviedol po podpise memoranda primátor mesta Košice Jaroslav Polaček (nezávislý).

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Obce a mestské časti treba zrušiť, tvrdí expert. Nemusia ich byť tisícky, navrhli vyše sto Čítajte

„V modernej dobe sa musíme o mestských častiach rozhodovať na základe dát, nie na základe emócií, politikárčenia, prípadne vypočítavosti niektorých starostov, ale na základe dát, ktoré prinesú odbornú kapacitu,“ dodal.

Prvým krokom bude analýza existujúceho stavu

V prvej fáze projektu bude prebiehať detailná analýza existujúceho modelu samosprávy. Cieľom je preskúmať ekonomickú náročnosť a kvalitu výkonu kompetencií v mestských častiach. Budú definované kľúčové ukazovatele, ktoré určia, ako sú kompetencie efektívne a aké náklady s nimi súvisia.

Zároveň sa zhodnotí transparentnosť financovania v jednotlivých častiach mesta, čo prinesie jasný obraz o príjmoch a výdavkoch samosprávy.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Košice ako Praha. Mestských častí má byť oveľa menej, časť starostov sa už dohodla Čítajte

„Spracovanie tejto analýzy si vyžaduje nasadenie odborných kapacít nad rámec bežnej činnosti v rámci univerzity. Účastníci memoranda poskytnú potrebnú súčinnosť mestu Košice s cieľom zabezpečiť odbornú a nezávislú analýzu, ktorá, v prípade jej realizácie, prispeje k

lepšiemu a efektívnejšiemu fungovaniu samosprávy. Jedným dychom však treba dodať, že realizácia bude vždy podmienená priebehom legislatívneho procesu na úrovni zákonodarcu (parlamentu), resp. príslušných orgánov v rámci samosprávy," zhodnotil Miroslav Štrkolec, dekan Právnickej fakulty **UPJŠ**.

Čo všetko zohľadnia

Na základe výsledkov analýzy bude pripravený návrh optimálneho modelu, ktorý zlepší hospodárnosť a efektívnosť fungovania samosprávy.

Zohľadnené budú aspekty ako počet obyvateľov, rozloha územia a rozsah kompetencií jednotlivých mestských častí. Návrh nového modelu bude tiež zameraný na dostupnosť, kvalitu a efektivitu verejných služieb.

Zároveň budú navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na implementáciu tohto modelu.

„Je nevyhnutné, aby mesto určilo zodpovednú autoritu, ktorá bude riadiť celý proces. Ostatní účastníci memoranda poskytnú odbornú súčinnosť s cieľom zabezpečiť kvalitné výsledky, ktoré prispievajú k lepšiemu fungovaniu samosprávy,“ povedal dekan Fakulty verejnej správy **UPJŠ** Michal Jesenko.

Cieľom je vytvoriť optimálny model

Po dokončení návrhu bude zabezpečená odborná oponentúra a prebehne komunikácia so zástupcami samosprávy v meste Košice. V neposlednom rade bude informovaná aj široká verejnosť, aby mala jasný prehľad o plánovaných zmenách a ich výhodách pre mesto.

„Je našou úlohou odporučiť odborníkov, ktorí svojimi znalosťami môžu prispieť k spracovaniu tejto analýzy. Táto spolupráca je kľúčová pre vytvorenie optimálneho modelu, ktorý zlepší ekonomickú efektívnosť a kvalitu výkonu kompetencií v rámci mesta,“ dodal po stretnutí Michal Šoltés, dekan Ekonomickej fakulty TUKE.

Súvisiaci článok Súvisiaci článokNie sme prejedači, reagujú malí starostovia Košíc na návrh veľkých Čítajte

Primátor pripomenul, že analýzu okrem odborných záverov košických univerzít tiež obohatia svojimi vstupmi aj odborníci zo zahraničia či štátnych inštitúcií.

Cieľom tohto kroku je dosiahnuť efektívnejší model samosprávy, ktorý bude lepšie reagovať na potreby obyvateľov a zvýši transparentnosť pri využívaní verejných zdrojov.

Autor: Klaudia Jurkovičová

Parlamentní poslanci zvažujú návrh na zmenu zákona o meste Košice

12. 9. 2024, 10:03, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 3 805 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 263 EUR

Košice Spravodajstvo

Aktualizované: 14.40 hod.

Metropola východu má v súčasnosti 22 mestských častí (MČ). Poslanci Národnej rady Igor Šimko a Andrej Sitkár sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice v prípade, ak sa vedenie samosprávy nebude zaoberať úpravou rozdelenia MČ. Koaliční poslanci navrhujú, aby sa ich počet znížil na šesť. Strana Hlas-SD uviedla, že ide o logické usporiadanie podľa okresov a dvoch MČ, ktoré kopírujú realitu mesta Košice:

„Komplexný návrh bude predstavený, ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť.“

Hlas-SD tvrdí, že čas na zmenu a racionalizáciu sa kráti, keďže najneskôr jeden rok pred konaním komunálnych volieb je potrebné úpravu vyriešiť a nastaviť platnú legislatívu s účinnosťou od nového volebného obdobia 2026 – 2030. Šimko skonštatoval, že 22 MČ prináša byrokraciu a zbytočné výdavky za služby. Poslanci zdôraznili, že nie je to útok na starostov, ale upokojenie situácie.

„Posledné týždne prebieha búrlivá diskusia 22 starostov a primátora aj o tom, že sa vyhlásia miestne referendá o odčlenení niektorých MČ od Košíc, čo je z pohľadu rozvoja Košíc a aglomerácie neprípustné,“ doplnil Hlas-SD.

„Vyzývam vedenie mesta Košice a poslancov mestského zastupiteľstva, aby v nadchádzajúcich týždňoch počas ich rokovaní konečne vyriešili počet MČ, práve pre investície do budúcnosti Košičanov a rozvoja druhého najväčšieho mesta na Slovensku, pretože takouto racionalizáciou môžu ušetriť niekoľko miliónov eur a tie sa majú investovať do života Košičanov, nie do chodu 22 úradov,“ vyhlásil Šimko, ktorý pripomenul, že 22 MČ je slovenský a pravdepodobne v pomere k počtu obyvateľov aj svetový unikát, pričom Bratislava má 17 MČ a Viedeň s takmer 2 miliónmi obyvateľov ich má 23.

Metropola východu má v súčasnosti 22 mestských častí (Ilustračná fotografia) / TASR

Košická samospráva v spolupráci s univerzitami spustila analýzu v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami s cieľom nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Mesto na základe podpísaného memoranda spolupracuje pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Magistrát tvrdí, že je to reakcia na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb či na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania mesta a MČ.

„Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami,“ reagoval primátor Jaroslav Polaček, ktorý doplnil, že na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu či konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu.

Tému zlučovania MČ približne pred rokom opäť otvoril Košický klub, ktorý analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí. Ich návrh sa vlni v novembri stretol s nevôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, ktorí argumentovali tým, že s nimi nebol vopred prerokovaný.

„Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel,“ povedal predseda Košického klubu Ladislav Lörinc, ktorý dodal, že najväčšiu politickú podporu by mohol mať návrh s 11 MČ:

„Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslance kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov.“

Lörinc, ktorý v iniciatíve Šimka vidí aj osobný politický zámer, uviedol, že konečné rozhodnutie padne v mestskom zastupiteľstve alebo v parlamente:

„My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu.“

Zdroj: TASR

SlovakiaTech Forum-Expo [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 10:03, Zdroj: amcham.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 102 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 147 EUR

Golftrophy 2024 organized by the Association Chamber of Chambers (CHAMCHAM)

30

Speed Business Meeting ChamCham Networking Event

02

Welcome Back to Work Special Business Gathering in Košice

10

Career Renaissance: Unlocking Potential Beyond 50+ Business Breakfast in Košice

24

Oct

Business Ladies Day 12th year of a unique event intended especially for women who work in the business environment

29

How can digitalization simplify the daily work of HR professionals?

Navigating the Gen AI Landscape: First Line Software's Tailored Solutions for Slovakia

Summer on the roof

Tuesday, Sep 24 to Wednesday, Sep 25, 2024 From 09:00 to 16:00

Kulturpark Košice

Slovakia Tech brings together technology enthusiasts, experts, developers, innovators, and leaders from around the world every year.

The mission is to inspire, educate, and showcase the latest technological innovations and trends to all those who want to shape the future. The event will present more than 120 national and international speakers on 3 stages during 2 days and dozens of exhibitors in the Expo section. SlovakiaTech Forum - Expo Košice 2024 will focus on presenting the following basic topics:

CarTech (electric and autonomous vehicles, connected vehicles and data transformation, safety systems, infrastructure for intelligent transport, new trends in mobility and automotive transport). HomeTech (smart home energy management systems, artificial intelligence in the home, the intersection of the physical and digital worlds, innovations for health and well-being in the home, the safe home with IoT). ClimateTech (renewable energy technologies, innovations in sustainable agricultural technology, energy efficiency and smart grids, innovations in carbon capture and storage, sustainable water management). DigiTech (trends and challenges in cybersecurity, artificial intelligence in business, FinTech and platform engineering, future digital skills and education, quantum technologies and their perspective).

The accompanying events of SlovakiaTech 2024 will also include the exhibition part of EXPO - Exposition of TUKE Technical University in Košice; Exposition of **UPJŠ** University of Pavol Jozef Šafárik in Košice; Exposition of STU Slovak University of Technology in Bratislava; expositions of Slovak innovative and technology companies, Hackathon, VIP networking party (24.9.2024), news in the field of startups, workshops and other accompanying activities.

See the full program here: <https://www.slovakiatech.sk/en/schedule/>

Days of Ukraine 2024 in Košice organized by FEMAN Association

Košice Member

ManpowerGroup Outlook Survey Press Conference

Online ZOOM event Member

Golftrophy 2024 organized by the Association Chamber of Chambers (CHAMCHAM)

Sedín Golf Resort, Veľké Úľany AmCham

24

Sep

SlovakiaTech Forum-Expo Slovakia Tech brings together technology enthusiasts, experts, developers, innovators, and leaders from around the world every year.

Kulturpark Košice Member

Speed Business Meeting ChamCham Networking Event

Lindner Hotel Gallery Central, Metodova 4, Bratislava AmCham

02

Welcome Back to Work Special Business Gathering in Košice

Dom umenia Košice (The House of Arts), Moyzesova 66 AmCham

10

Career Renaissance: Unlocking Potential Beyond 50+ Business Breakfast in Košice

Kasárne/Kulturpark, Kukučínova 2 AmCham

Slovak Women in Tech organized by Aj Ty v IT

City Theater of P. O. Hviezdoslav, Bratislava Member

Useful links

[Sign In](#) [Sign Up](#) [Forgot your password?](#)

[AstraZeneca AB o.z.](#) [MenkynaPartners Management Consulting s.r.o.](#) [Occam New Home s. r. o.](#) [ProSmile Clinic s.r.o.](#)

[Jurkovičova tepláreň](#)

[Bottova 1/1](#)

811 09 Bratislava Slovak Republic

Tel: (+421) 902 912 005

office@amcham.sk

© AmCham Slovakia 2024. All rights reserved.

Design & Developed by

Aktualizovaný prehľad udalostí na štvrtok 12. septembra [📄](#)

📅 12. 9. 2024, 10:03, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: M. Jaroš

popoludní: R. Turoňová

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Technická podpora: 0905/505 721

Európsky deň jazykov

Košice, **UPJŠ**, areál Filozofickej fakulty, Moyzesova 9

text

Komisárka Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská navštívi Topoľčany

Topoľčany, MŠ Lipová, MŠ Gogoľova, chránená dielňa Radnica a zariadenie pre seniorov Komfort

Medzinárodný festival komornej hudby Konvergenie (12. septembra - 8. októbra)

Bratislava, Žilina, Banská Bystrica

text

08.00 Mestské zastupiteľstvo mesta Košice

Košice, magistrát, veľká zradačka, prízemie, blok "B", Trieda SNP č. 48/A

text, zvuk

09.30 Zasadnutie krízového štábu za účasti ministra vnútra SR Matúša Šutaja Eštoka, podpredsedu vlády SR a ministra životného prostredia SR Tomáša Tarabu

Téma: Zvýšená zrážková činnosť na území Slovenska

10.00 h - TK

Malacky, Záchranná brigáda Hasičského a záchranného

zboru, Továrenská 1

<https://ix.sk/PL61Q>

text, zvuk, foto, video, live

09.00 Študuj dopravu - spoločné podujatie Ministerstva dopravy SR, mesta Vrútky, Strednej odbornej školy dopravnej Martin - Priekopa a ďalších rezortných stredných odborných škôl, Žilinskej univerzity v Žiline, rezortných zamestnávateľov vrátane železničných spoločností a vybraných regionálnych partnerov.

Vrútky, parkovisko pri železničnej stanici

text, zvuk

09.00 Sprievodný masterclass Georga Baicha

Bratislava, Koncertná sieň Dvorana, VŠMU, Hudobná a tanečná fakulta, Ventúrska č. 3

09.00 20. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie Alexandra Dubčeka 1

text, video, zvuk, foto, live

09.30 Odhalenie Pamätnej tabule Elene Maróthy-Šoltésovej

09.30 h - Významné ženy Novohradu, odborný seminár

12.00 h - Odhalenie pamätnej tabule

14.00 h Uvedenie publikácie: Sprievodca galériou osobností Novohradu

Lučenec

text

10.00 TK Dôvera zdravotnej poisťovne

Téma: Výsledky prieskumu o existencii telemedicínskych služieb

Bratislava, hotel Lindner, Metodova č. 4

text, zvuk

10.30 TK Banskobystrického samosprávneho kraja

Téma: Predstavenie nových priestorov v strednej odbornej škole

Rimavská Sobotka, SOŠ technická a agropotravinárska, Okružná 61

text

11.30 Podpísanie Memoranda medzi Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou a Národným bezpečnostným úradom o spolupráci v oblasti kybernetickej bezpečnosti

Podpisuje predseda SOPK Peter Mihók a riaditeľ NBÚ Roman Konečný

- brífing

Bratislava, SOPK, 1. poschodie, Grösslingová č. 4

text, zvuk

11.45 TK Divadla Pavla Országha Hviezdoslava

Téma: Premiéra inscenácie Generácia Z: Zombies v réžii Jána Šimka

10.00 h - verejná generálka

Bratislava, DPOH, CO kryt, Laurinská ulica č. 20

text, video, zvuk, foto

12.00 TK Slovenského spolku študentov zubného lekárstva

Téma: Projekt Spolu za zdravý a krásny úsmev

Košice, Hlavná ulica, pri Urbanovej veži

text, video, foto

12.30 Program prezidenta SR Petra Pellegriniho:

12.30 h - Obed s predstaviteľmi koalíčných strán

- fototermin

Bratislava, Prezidentský palác

text, zvuk, foto, video

13.30 TK ministra cestovného ruchu a športu SR Dušana Keketiho

Téma: Zahraničná konkurencia rastie, rozvoj cestovného ruchu ministerstvo podporí ďalšími 30 miliónmi eur

Šamorín, X-Bionic Sphere

text, zvuk

17.00 Stretnutie Klubu dobrej fotografie o. z.

Nové občianske združenie Klub dobrej fotografie predstaví svoje plány a víziu

Účastníci: Rudolf Baranovič priblíži víziu a smerovanie novej organizácie, Gabriela Teplická predstaví svoj nový fotografický projekt a Michal Svítok porozpráva o zážitkoch z fotenia na olympiáde

Bratislava, Káčečko, Kamenné Námestie č. 1/A

text

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lt

Autor: LT

Ráno naživo s JOJ 24 [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 11:11, Relácia: **Ráno naživo s JOJ 24**, Stanica: **JOJ 24**, Vydavateľ: **Slovenská produkčná, a.s.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Pavol Jarčuška**

[strojový prepis] ...Aká je aktuálna situácia s osýpkami na Slovensku povedal infektológ profesor **Pavol Jarčuška** z v rozhovore s reportérom do dom Kačmáry. My sme mali veľkú epidémiu osýpok pred COVIDom, v Michalovciach sa začal. Bolo veľa detí hospitalizovaných nielen v nemocnici v Michalovciach, ale aj v okolitých nemocniciach, Košiciach, v Prešove....

Po verejnej kritike začína mesto Košice s analýzou mestských častí a spoluprácou s univerzitami

12. 9. 2024, 13:31, Zdroj: kosicednes.sk, Autor: Filip Guldán, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 6 395 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 327 EUR

Mesto Košice spustilo proces odbornej analýzy, ktorej cieľmi sú hodnotenie súčasného modelu výkonu a kompetencií mesta a mestských častí a hľadanie optimálneho riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie. Tento krok je reakciou na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i mestských častí.

Zdroj: Mesto Košice

Mesto Košice, Právnická fakulta, Fakulta verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** a Ekonomická fakulta Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) podpísali Memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice. Akademická odbornosť fakúlt má zaručiť objektívny pohľad na problematiku ekonomickej náročnosti, kvality výkonu kompetencií a financovanie samosprávy mestských častí.

„ Naše mesto má dvadsaťdva mestských častí a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami. S objektívnou analýzou nám vďaka tomuto memorandu pomôžu inštitúcie a odborníci, ktorí k tejto problematike pristupujú čisto na základe dát. V modernej dobe sa musíme o mestských častiach rozhodovať na základe dát a nie na základe emócií, politikárčenia prípadne vypočítavosti niektorých starostov, ale na základe dát, ktoré prinesú odborné kapacity, “ uviedol po podpise memoranda primátor mesta Košice Jaroslav Polaček (nezávislý).

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ

Šimko: KOŠICE SÚ V ZAJATÍ BYROKRACIE! Chceme zmenu zákona a redukciu mestských častí!

Téma efektívneho fungovania mestských častí v Košiciach však nie je žiadnou novinkou. Už v minulosti na problematiku upozornil poslanec Národnej rady Slovenskej republiky za stranu HLAS-SD, Igor Šimko, ktorý kritizoval neefektívne a nadmerné fungovanie mestských častí. Spolu s ďalším poslancom, Andrejom Sitkárom (SMER-SD), vyjadrili názor, že 22 mestských častí je neúnosný počet a neprináša obyvateľom potrebné služby v adekvátnom pomere k nákladom, ktoré si táto byrokracia vyžaduje.

„ Košice aktuálne doplácajú na roky neriešenú situáciu a neefektívne nastavenie pri riadení mesta. Naša metropola má 22 mestských častí, čo je slovenský a možno aj svetový unikát, no prináša obrovskú byrokraciu a zbytočné výdavky na služby, ktoré Košičanom absolútne nič neprinášajú ani nepomáhajú mestu napredovať, “ uviedol Šimko. Poslanec tiež poukázal na porovnanie s Bratislavou, ktorá má len 17 mestských častí, a Viedňou, ktorá má takmer dva milióny obyvateľov a spravuje 23 mestských častí.

Prvým krokom má byť analýza existujúceho fungovania samosprávy

V prvej fáze projektu bude prebiehať detailná analýza existujúceho modelu samosprávy. Cieľom je preskúmať ekonomickú náročnosť a kvalitu výkonu kompetencií v mestských častiach. Zároveň sa zhodnotí transparentnosť financovania v jednotlivých častiach mesta, čo prinesie jasný obraz o príjmoch a výdavkoch samosprávy.

„ Spracovanie tejto analýzy si vyžaduje nasadenie odborných kapacít nad rámec bežnej činnosti v rámci univerzity. Účastníci memoranda poskytnú potrebnú súčinnosť Mestu Košice s cieľom zabezpečiť odbornú a nezávislú analýzu, ktorá, v prípade jej realizácie, prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu fungovaniu samosprávy. Jedným dychom však treba dodať, že realizácia bude vždy podmienená priebehom legislatívneho procesu na úrovni zákonodarcu (parlamentu), resp. príslušných orgánov v rámci samosprávy, “ zhodnotil dekan Fakulty verejnej správy **UPJŠ** Michal Jasenko.

„ Spracovanie tejto analýzy si vyžaduje nasadenie odborných kapacít nad rámec bežnej činnosti. Je nevyhnutné, aby mesto určilo zodpovednú autoritu, ktorá bude riadiť celý proces. Ostatní účastníci memoranda poskytnú odbornú súčinnosť s cieľom zabezpečiť kvalitné výsledky, ktoré prispejú k lepšiemu fungovaniu samosprávy, “ povedal Miroslav Štrkolec, dekan Právnickej fakulty **UPJŠ**. Primátor tiež pripomenul, že analýzu okrem odborných záverov košických univerzít tiež obohatia svojimi vstupmi aj odborníci zo zahraničia či štátnych inštitúcií.

Igor Šimko, ktorý sa už téme aktívne venuje, prijíma iniciatívu mesta Košice pozitívne, no zároveň poukazuje na fakt, že takéto opatrenia mali byť prijaté už pred piatimi rokmi. „ Vedenie mesta veľmi dobre vie, že súčasné rozdelenie 22 mestských častí je výsmechom do tváre Košičanov, ktorí poctivo platia stále vyššie mestské dane bez pridanej hodnoty pre ľudí, “ uviedol Šimko.

Podľa neho by Košice mohli byť dnes v oveľa lepšej pozícii, ak by sa tento problém začal riešiť skôr. Zdôrazňuje, že doterajšie mestské časti by mali byť premenované na miestne časti, aby sa zachovala ich identita. „ Takto by sme zabezpečili, že nezanikne identita žiadneho obyvateľa odkiaľ pochádza, napríklad Košice, miestna časť Šebastovce ako súčasťestskej časti Košice IV. “

Šimko ďalej navrhuje, aby v rámci návrhu zmeny zákona došlo k zníženiu počtu mestských častí na šesť, pričom by sa zachovali dôležité regionálne a historické špecifiká ako Staré Mesto a Luník IX. „ Staré Mesto je historickým centrom s najväčším prínosom pre turistiku, zatiaľ čo Luník IX má špecifické potreby samosprávy, ktoré vyžadujú osobitnú pozornosť, “ dodal Šimko.

Na záver poslanec vyzval mesto Košice, aby ich analýza zahrnila aj návrhy z legislatívneho procesu, ktorý pripravuje spolu so starostami a odborníkmi , s cieľom racionalizovať mestské časti a zlepšiť kvalitu života obyvateľov. „ Čas hrá proti nám, ak sa bude čakať, môžeme prísť o príležitosť tieto zmeny zaviesť už od volebného obdobia 2026–2030, “ upozornil Šimko.

(TS,FG)

Filip Guldan

12.09.2024 13:31

Autor: Filip Guldan

Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nevie, čo je telemedicína [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 13:57, Zdroj: premiumnews.sk 📍, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 51 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 34 EUR

12/09/2024

Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nikdy nepočula o telemedicínskych službách, ako sú vyšetrenia a konzultácie s lekárom online, telefonicky, cez mobilnú aplikáciu či videohovor. Vyplýva to z exkluzívneho prieskumu spoločnosti MNForce pre zdravotnú poisťovňu Dôvera. Využívanie telemedicínskych služieb je pritom jednou z kľúčových oblastí, ako zvýšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti v súvislosti s nedostatkom zdravotníkov a nárastom dopytu po zdravotnej starostlivosti.

„Chýbajúce povedomie o telemedicínskych službách bráni lepšie využívať ich potenciál, ktorý je na Slovensku obrovský. Dobrou správou je, že takmer 60 percent opýtaných dôveruje telemedicínskym službám, a to je ďalší predpoklad, aby sa telemedicína uchytila v praxi. Naopak, smutnou správou je, že len menej ako jedna tretina obyvateľov Slovenska mala praktickú skúsenosť s telemedicínskymi službami,“ povedal Marian Faktor, člen predstavenstva zdravotnej poisťovne Dôvera, ktorý v nej zároveň riadi úsek vzťahov s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

Z prieskumu vyplýva, že vyšetrenie či konzultáciu s lekárom cez telefón alebo spojenie s lekárom cez internet využilo takmer 31 percent opýtaných. Dobrou správou je, že 62 percent opýtaných si myslí, že telemedicína môže čiastočne nahradiť osobný kontakt s lekárom a zvýšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

Faktory, ktoré najviac motivujú k využívaniu telemedicínskych služieb sú: úspora času, pohodlie domova a kratšie čakacie lehoty. Opýtaní by najčastejšie cez telefón alebo videohovor preferovali spojenie so všeobecným lekárom či psychiatrom. Až 90,5 percenta opýtaných očakáva plnú úhradu telemedicínskych služieb z verejného zdravotného poistenia.

Nové služby Dôvery

Pre mnohých poistencov Dôvery nie je telemedicína novinkou. Prvé služby telefonických konzultácií so zdravotníkmi sme spustili ešte v roku 2016. Skontaktovanie sa s lekárom na diaľku cez telefón bolo veľmi logickým prvým krokom.

Pokračovali sme so zdravotnými sestrami, edukátorkami a edukátormi, ktorí pomáhajú s monitoringom pacientov napríklad po hospitalizácii a učia ich, ako lepšie žiť aj s chronickým ochorením. Možnosti sa postupne rozširujú, tak, ako sa rozširujú inovácie a dostupnosť technológií.

Aj bežný mobilný telefón dnes umožňuje urobiť dostatočne kvalitnú fotografiu na to, aby ju vedela predvyhodnotiť umelá inteligencia a pomocou nej kožný lekár vedel stanoviť diagnózu a navrhnúť liečbu na diaľku. Pomocou rôznych samodiagnostických nástrojov si dnes môžeme nechať vyhodnotiť svoj stav aj bez lekára či zdravotníckeho pracovníka.

„Telemedicína má obrovský potenciál a my vidíme, že značná časť poistencov využíva rôzne služby, ktoré im zjednodušujú prístup k zdravotnej starostlivosti. Preto sme do portfólia telemedicínskych riešení od septembra zaradili ďalšie. Spojenie s lekárom na diaľku prostredníctvom aplikácie MEDDI je overené skúsenosťami nielen z Českej republiky a zo Slovenska, ale aj z Maďarska a Latinskej Ameriky. Aplikácia umožní poistencom Dôvery cez hovor alebo videohovor spojenie so všeobecným lekárom do 30 minút alebo spojenie s odborným lekárom do 48 hodín,“ oznámil M. Faktor. Aplikácia umožní spojenie so špecialistami v 13 odbornostiach*.

Prvých 3500 poistencov Dôvery môže podľa neho využívať balíky služieb MEDDI elite alebo MEDDI family za cenu 4,90 eura mesačne, namiesto pôvodných 10,80 eura. Ostatní poistenci budú môcť využiť tieto balíky za 8,90 eura mesačne.

Skúsenosti MEDDI hub

„Spolupráca so zdravotnou poisťovňou Dôvera pre nás znamená dôležitý krok v poskytovaní lekárskej starostlivosti na diaľku na Slovensku,“ povedal Jiří Pecina, zakladateľ a riaditeľ spoločnosti MEDDI hub, a.s.

„Veríme, že možnosť telefonicky konzultovať svoj zdravotný stav s lekárom do 30 minút poistenci Dôvery uvítajú. Rovnako dúfame, že tak prispějeme k skvalitneniu a zrýchleniu lekárskej starostlivosti pre pacientov, a zároveň odľahčíme lekárom na pohotovostiach, pretože časť pacientov vyriešime na diaľku,“ dodal J. Pecina.

Česko-slovenská spoločnosť MEDDI spolupracuje s viac ako 5 500 lekármi v Českej republike a so stovkami lekárov na Slovensku. V súčasnosti má jej aplikáciu k dispozícii v oboch krajinách viac ako päť miliónov obyvateľov. Už v minulom roku patrilo medzi jej klientov vyše 100-tisíc ľudí zo Slovenska.

Služby spoločnosti MEDDI využíva pre svojich zamestnancov takmer 150 spoločností a firiem. Okrem Českej republiky a Slovenska funguje aj v šiestich krajinách Latinskej Ameriky a tiež v Maďarsku. V súčasnosti prebieha expanzia do ďalších európskych krajín a Ázie.

Spoločnosť MEDDI je oficiálnym partnerom Masarykovho onkologického ústavu pre telemedicínu v Brne a tiež odborným partnerom pre prípravu a výučbu predmetu Využitie telemedicíny v praxi s dôrazom na prácu v aplikácii MEDDI na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a na 1. lekárskej fakulte Karlovej univerzity.

V auguste 2023 získala aplikácia MEDDI potvrdenie, že spĺňa požiadavky Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI).

Mgr. Matej Štepiansky

PR špecialista

Martin Petráš

redakcia PremiumNews

Súvisiace

Všeobecný lekár do 30 minút, špecialista do 48 hodín vrátane e-receptu. Poistenci tejto poisťovne budú mať novú službu za dotovanú cenu [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 14:00, Zdroj: zdravie.pravda.sk [🔗](#), Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: **Bianka Stuppacherová**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 16 928 GRP, 0,38 OTS, 0,00 AVE: 491 EUR

Telemedicina má obrovský potenciál a vidia, že značná časť poistencov využíva rôzne služby, ktoré im zjednodušujú prístup k zdravotnej starostlivosti. Preto do portfólia telemedicínskych riešení od septembra v tejto zdravotnej poisťovni zaradili ďalšie.

Foto: SHUTTERSTOCK

Takmer 60 percent opýtaných na Slovensku dôveruje telemedicínskym službám.

"Spojenie s lekárom na diaľku prostredníctvom aplikácie MEDDI je overené skúsenosťami nielen z Českej republiky a zo Slovenska, ale aj z Maďarska a Latinskej Ameriky. Aplikácia umožní poistencom Dôvery cez hovor alebo videohovor spojenie so všeobecným lekárom do 30 minút alebo spojenie s odborným lekárom do 48 hodín," oznámil dnes Marián Faktor, člen predstavenstva zdravotnej poisťovne (ZP) Dôvera.

Česko-slovenská spoločnosť MEDDI spolupracuje s viac ako 5 500 lekármi v Českej republike a so stovkami lekárov na Slovensku. V súčasnosti má jej aplikáciu k dispozícii v oboch krajinách viac ako päť miliónov obyvateľov. Už v minulom roku patrilo medzi jej klientov vyše 100-tisíc ľudí zo Slovenska. V spolupráci so ZP Dôvera prichádza táto spoločnosť so službou, ktorá umožňuje telemedicínsku konzultáciu zdravotného stavu so všeobecným lekárom a 13 rôznymi odbornosťami (špecialistami), pričom prvých 3500 poistencov Dôvery má túto službu MEDDI elite alebo MEDDI family za 4,90 eura mesačne a ostatní poistenci Dôvery za 8,90 eura mesačne. Bližšie o tom hovorí Jiří Pecina, zakladateľ a riaditeľ spoločnosti MEDDI hub, a.s., v nasledujúcom videu. Služba funguje 24 hodín denne 7 dní v týždni.

Aký je postup, ak chcete využívať novú telemedicínsku službu MEDDIapp, ktorá vás spojí s lekárom

Video

Bližšie o tom hovorí Jiří Pecina, zakladateľ a riaditeľ spoločnosti MEDDI hub, a.s., v nasledujúcom videu. / Zdroj: TV Pravda

V auguste 2023 získala aplikácia MEDDI potvrdenie, že spĺňa požiadavky Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI). Konzultujúci lekár na linke identifikuje pacienta na základe jeho rodného čísla a v prípade potreby mu bude môcť takto vystaviť aj e-recept, pričom nemusí byť jeho všeobecným lekárom ani špecialistom, ku ktorému pacient oficiálne patrí podľa spádovej oblasti. Pilotná fáza tohto projektu sa rozbehla minulý týždeň.

Foto: Luboš Pilc

Marian Faktor Dôvera Jiří Pecina Zľava: Marián Faktor, člen predstavenstva ZP Dôvera a Jiří Pecina, riaditeľ spoločnosti MEDDI hub, a.s.

„Máme skúsenosť, že 13 spomínaných špecializácií pokrýva 99 % problémov, s ktorými pacienti prichádzajú a viac ako 30 % takto konzultovaných problémov sa dá vyriešiť na diaľku,“ tvrdí Pecina. „Lekári majú v rámci tejto služby prístup ku zdravotným dátam pacienta. Slovensko je v tomto fenomén, pretože priemerne tu pacient potrebuje 11 konzultácií s lekárom ročne, pričom priemer v EÚ je päť. Vieme, že je veľmi ťažké motivovať mladých lekárov, aby išli pracovať napríklad na vidiek, nesmierne málo lekárov je napríklad v okolí Tatier a podobne. My oslovujeme okrem iných napríklad aj lekárky na materskej dovolenke, ktorým telemedicina takto umožňuje ostať v kontakte s lekárskou praxou. Samozrejme, táto služba nenahrádza lekárske vyšetrenie, v mnohých prípadoch však dokáže odľahčiť lekárom na pohotovostiach, pretože časť pacientov sa podarí vyriešiť na diaľku,“ dodal Jiří Pecina. Tvrdí, že táto služba pre nich nie je zisková, cena je momentálne nastavená bezkonkurenčne, ale chcú takto dokázať, že systém bude funkčný a dokáže zvládnuť veľké množstvo pacientov. "V Juhočeskom kraji, kde je situácia s dostupnosťou lekárov ešte horšia ako na Slovensku, sme zaviedli aplikáciu Pohotovosť a za jediný deň sa do nej zaregistrovalo 15-tisíc ľudí,“ podotkol.

Viac info o službe Lekár na diaľku TU .

Služby spoločnosti MEDDI využíva pre svojich zamestnancov takmer 150 spoločností a firiem. Okrem Českej republiky a Slovenska funguje aj v šiestich krajinách Latinskej Ameriky a tiež v Maďarsku. V súčasnosti prebieha expanzia do ďalších európskych krajín a Ázie.

Spoločnosť MEDDI je oficiálnym partnerom Masarykovho onkologického ústavu pre telemedicínu v Brne a tiež odborným partnerom pre prípravu a výučbu predmetu Využitie telemedicíny v praxi s dôrazom na prácu v aplikácii MEDDI na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a na 1. lekárskej fakulte Karlovej univerzity.

„Chýbajúce povedomie o telemedicínskych službách bráni lepšie využívať ich potenciál, ktorý je na Slovensku obrovský. Dobrou správou je, že takmer 60 percent opýtaných v našom prieskume dôveruje telemedicínskym službám, a to je ďalší predpoklad, aby sa telemedicina

uchytila v praxi. Naopak, smutnou správou je, že len menej ako jedna tretina obyvateľov Slovenska mala praktickú skúsenosť s telemedicínskymi službami,“ povedal Marian Faktor, člen predstavenstva zdravotnej poisťovne Dôvera, ktorý v nej zároveň riadi úsek vzťahov s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

Faktory, ktoré najviac motivujú k využívaniu telemedicínskych služieb sú úspora času, pohodlie domova a kratšie čakacie lehoty. Opýtaní by najčastejšie cez telefón alebo videohovor preferovali spojenie so všeobecným lekárom či psychiatrom. Až 90,5 percenta opýtaných očakáva plnú úhradu telemedicínskych služieb z verejného zdravotného poistenia.

Aktuálna ponuka telemedicínskych služieb pre poistencov Dôvery

Linka pre zdravie

Je určená pre všetkých poistencov Dôvery starších ako 18 rokov. Na linke ponúkajú poradenstvo edukátorky v oblasti cukrovky, hypertenzie, nadváhy a obezity či srdcového zlyhávania. Poistenc sa s nimi spojí telefonicky a preukáže sa údajmi z preukazu poistenca. Linka je bezplatná a funguje počas pracovného týždňa podľa harmonogramu uvedeného na webe Dôvery.

Samodiagnostický nástroj

Samodiagnostický nástroj od spoločnosti Infermedica je súčasťou mobilnej aplikácie Dôvera. Využiť sa dá aj cez webovú stránku Dôvery. Využiť ho môžu deti a dospelí. Používateľ vyplní dotazník a odpovie na otázky o príznakoch, ktoré pociťuje. Nástroj mu na základe údajov zobrazí možné problémy, diagnózy a odporúčania, ako ich riešiť. Služba je bezplatná.

Samodiagnostický nástroj pre duševné zdravie

Samodiagnostický nástroj od spoločnosti Infermedica je súčasťou mobilnej aplikácie Dôvera. Poistenc starší ako 18 rokov vyplní dotazník a odpovie na otázky o príznakoch, ktoré pociťuje. Nástroj mu na základe údajov zobrazí možné problémy, diagnózy a odporúčania, ako ich riešiť. Služba je bezplatná.

Kožné vyšetrenie online – AIP Derm

Každý poistenc má nárok na tri bezplatné online kožné vyšetrenia za rok. Poistenc odfotí svoj kožný problém a fotku pošle spolu s vyplnenými otázkami o zdravotnom stave lekárovi cez stránku AIP Derm. Kožný lekár posúdi zdravotný problém do troch pracovných dní. Správu od lekára poistenc nájde v apke AIP Derm. Lekár môže v prípade potreby vypísať e-recept alebo odporučiť osobnú návštevu lekára. Dôvera dokáže následne pomôcť s objednaním na vyšetrenie u niektorého z dermatológov.

Aplikácia VOS

Mobilná aplikácia VOS môže pomôcť v náročných životných situáciách, no môže byť aj sprievodcom na ceste k osobnostnému rastu. Rozšírenú verziu aplikácie majú poistenci Dôvery bezplatne. Je určená pre všetkých, ktorí majú viac ako 15 rokov a chcú sa aktívne venovať svojmu duševnému zdraviu. Aplikácia VOS vo verzii Premium obsahuje inovatívne a vedecky overené nástroje na podporu duševného zdravia podľa individuálnych potrieb používateľa.

Online konzultácie s psychológmi

Poistencom, ktorí sa potrebujú poradiť v oblasti práce, štúdia či zdravého životného štýlu, môže pomôcť rozhovor s psychológom. Online konzultácie môžu byť dobrou voľbou v prípade, že poistenci uprednostňujú pohodlie a bezpečie domova, nemajú dostatok času alebo sa nevedia dostať k psychológovi. Poistenci Dôvery môžu využiť online konzultáciu so zľavou u partnerov Dôvery, a to Hedepy alebo ksebe, a to tak, že využijú tri zľavové kupóny dohromady v hodnote 60 eur. Hodnota jedného zľavového kupónu je 20 eur.

Autor: Bianka Stuppacherová

Košice: Mesto spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 14:07, Zdroj: tasr.sk [🔗](#), Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 3 082 GRP: 0,07 OTS: 0,00 AVE: 239 EUR

Košice 12. septembra (TASR) - Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami. Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí. Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ. "Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami," uviedol primátor Jaroslav Polaček. Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu. Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenie MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. TASR) sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ. Návrh na redukciu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevlôou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. "Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel," povedal pre TASR predseda klubu Ladislav Lörinc. Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. "Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslaneckí kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov," uviedol. Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. "My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu," dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer. UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam. [sem von](#)

Autor: TASR

Košice: Mesto spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ [📄](#)

📅 12. 9. 2024, 14:07, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Košice 12. septembra (TASR) - Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami. Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí.

Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ.

"Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami," uviedol primátor Jaroslav Polaček.

Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu.

Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenie MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. TASR) sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ.

Návrh na redukciu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. "Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel," povedal pre TASR predseda klubu Ladislav Lörinc.

Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. "Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslance kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov," uviedol.

Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. "My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu," dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam.

sem von

Autor: SEM

Mesto Košice spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ

12. 9. 2024, 14:08, Zdroj: [engineering.sk](https://www.engineering.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 762 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 122 EUR

Košice 12. septembra (TASR) - Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami. Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí. Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ. "Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami," uviedol primátor Jaroslav Polaček. Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu. Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenie MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. TASR) sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ. Návrh na redukciiu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevlôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. "Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel," povedal pre TASR predseda klubu Ladislav Lörinc. Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. "Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslaneckí kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov," uviedol. Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. "My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu," dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer. UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam. sem von

Autor: spravca1

Mesto Košice spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami MČ [✉](#)

📅 12. 9. 2024, 14:08, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Košice 12. septembra (TASR) - Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami. Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí.

Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ.

"Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami," uviedol primátor Jaroslav Polaček.

Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu.

Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenie MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. TASR) sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ.

Návrh na redukciu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. "Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel," povedal pre TASR predseda klubu Ladislav Lörinc.

Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. "Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslance kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov," uviedol.

Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. "My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu," dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam.

sem von

Autor: VON

Košice spustili analýzu ohľadom počtu a kompetenciách mestských častí

12. 9. 2024, 14:15, Zdroj: teraz.sk, Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 17 228 GRP: 0,38 OTS: 0,00 AVE: 581 EUR

Na snímke pohľad na mesto Košice 17. augusta 2024 z vyhlídkovej lávky v mestskom lesoparku na kopci Hradová pri Košickom hrade v Košiciach. Foto: TASR - František Iván

Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu.

dnes 14:15

Košice 12. septembra (TASR) - Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami. Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí.

Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ.

" Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami," uviedol primátor Jaroslav Polaček.

Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu.

Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenia MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. TASR) sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ.

Návrh na redukciu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. " Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel," povedal pre TASR predseda klubu Ladislav Lörinc.

Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. " Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslaneckí kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov," uviedol.

Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. " My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu," dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer.

Autor: TASR

Mesto Košice spustilo analýzu k počtu a kompetenciám mestských častí: Pomôžu aj univerzity [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 14:20, Zdroj: kosice.dnes24.sk [🔗](#), Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 10 190 GRP: 0,23 OTS: 0,00 AVE: 394 EUR

Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami.

Zdroj: Facebook.com/Košice - Mesto Košice

Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí.

Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ.

Nákladný model

„Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami,“ uviedol primátor Jaroslav Polaček.

Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu.

Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenia MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. red.) sú pripravení navrhnúť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ.

Nevôľa starostov

Návrh na redukciu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. „Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel,“ povedal predseda klubu Ladislav Lörinc.

Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. „Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslance kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov,“ uviedol.

Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. „My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu,“ dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer.

Zdroj: TASR

Autor: Global24 s.r.o.

Mesto Košice spustilo analýzu v súvislosti s počtom a kompetenciami mestských častí

12. 9. 2024, 14:38, Zdroj: openiazoch.zoznam.sk, Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 49 741 GRP: 1,11 OTS: 0,01 AVE: 750 EUR

oPeniazoch.sk, TASR

Mesto Košice v spolupráci s univerzitami spustilo proces analýzy v súvislosti s počtom miestnych úradov a ich kompetenciami. Ako magistrát informuje na svojej webovej stránke, cieľom je nájsť optimálne riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie samosprávy. Tému zlučovania mestských častí (MČ) pred necelým rokom opätovne otvoril poslanecký Košický klub. Uvedenú analýzu považuje za odsúvanie problému a vyhodenie peňazí. Mesto podpísalo memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice s Právnickou fakultou a Fakultou verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ako aj Ekonomickou fakultou Technickej univerzity v Košiciach. Podľa magistrátu ide o reakciu na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i MČ.

„Naše mesto má 22 MČ a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami,“ uviedol primátor Jaroslav Polaček. Na základe výsledkov analýzy má byť pripravený návrh optimálneho modelu. Zároveň majú byť navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na jeho implementáciu. Strana Hlas-SD v stredu (11. 9.) informovala, že ak sa mesto Košice, starostovia a mestskí poslanci nedokážu opäť dohodnúť na úprave rozdelenie MČ, poslanci Národnej rady (NR) SR Igor Šimko (Hlas-SD) a Andrej Sitkár (Smer-SD, zároveň poslanec mesta Košice, pozn. TASR) sú pripravení navrhnuť zmenu zákona o meste Košice. Argumentujú veľkou byrokraciou a zbytočnými výdavkami. Ich návrh by mal byť postavený na šiestich MČ.

Návrh na redukciu MČ na mestskom zastupiteľstve (MsZ) z dielne Košického klubu sa v novembri minulého roka stretol s nevôľou zo strany starostov malých MČ a vedenia mesta, podľa ktorých s nimi nebol vopred prerokovaný. „Naše snahy zmarili a donútili nás stiahnuť uznesenie a prepracovať ho. My na tom pracujeme a v krátkej dobe ho plánujeme predložiť. Každý mal priestor vyjadriť sa a prísť s iným návrhom. Nikto neprišiel,“ povedal pre TASR predseda klubu Ladislav Lörinc. Najväčšiu politickú podporu by podľa neho mohol mať návrh, ktorý počíta s 11 MČ. „Finalizujeme dôvodovú správu o ďalšie analýzy, ktoré žiadali naši poslaneckí kolegovia. Predpokladám, že návrh predložíme do mesiaca a bude sa o ňom rokovať niekedy na prelome rokov,“ uviedol. Pripomenul, že konečné rozhodnutie bude na MsZ alebo na NR SR. „My sa tomu nebránime. Prídeme s vlastným návrhom, budeme žiadať o podporu a ak to poslanci nepodporia, tak rozhodne pán Šimko. Dúfame, že po 30 rokoch, keď sa o tom len rozpráva, konečne dôjde k nejakému rozhodnutiu,“ dodal s tým, že v iniciatíve poslanca NR SR vidí aj osobný politický zámer.

Autor: TASR

Železník nájdeme v medicínskych papyrusech starovekého Egypta, ale aj v novodobom seriáli Upírske denníky 📄

📅 12. 9. 2024, 14:55, Zdroj: vedanadosah.cvtisr.sk 🌐, Autor: Ivan Šalamon, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v

Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 3 420 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 251 EUR

Ivan Šalamon externý redaktor 12. septembra 2024

Účinky železníka, známeho aj pod rodovým menom verbena, oceňovali už Egypťania, Kelti či starí Gréci a Rimania.

Železník lekárskeho (Verbena officinalis L.). Ilustračný obrázok. Zdroj: Wikimedia Commons

V modernej fytoterapii je liečebné použitie železníka lekárskeho (Verbena officinalis L.) založené na tradícii ľudového liečiteľstva a čínskej medicíny. Najnovšie štúdie, realizované vedeckými inštitúciami po celom svete, ktoré boli publikované v renomovaných vedeckých časopisoch, uvádzajú jeho ďalšie cenné liečebné aplikácie: antioxidačné, antimikrobiálne, protizápalové, neuroprotektívne (ochraňujúce nervový systém), protirakovinové, analgetické a antikonvulzívne (liek proti záchvatom).

Bohatá história

Starí Egypťania verili, že bylina železníka vyrástla zo sĺz bohyně Eset. Meno tejto mocnej bohyně sa vzývalo pri mnohých liečiteľských obradoch s rastlinami a spomína sa aj na medicínskych papyrusech.

Eset, matka sokolieho boha Hora, bola stelesnením ideálnej manželky. V období helenizmu (334 pred n. l. – 30 pred n. l.) sa jej mysteriózny kult rozšíril z Egypta do celého Stredomoria. Starí Gréci bohýňu pomenovali Izis a rastlinu železníka zasvätili Venuši. Kňazi bohyně Izis nosievali koreň rastliny na svojich rúchach.

Nástenná maľba zobrazujúca bohýňu Eset (Izis) nachádzajúca sa v jednej z hrobiek v Údolí kráľov, približne 1360 pred n. l. Zdroj: Wikimedia Commons. Autor: The Yorck Project (2002) 10.000 Meisterwerke der Malerei (DVD-ROM).

Verbena – posvätná bylina

Rodové meno verbena pochádza z rímskeho názvu pre posvätné byliny. Možno ho odvodiť od výrazu verbum (slovo), pretože na túto rastlinu prisahali vojaci légii. Viera v liečivé účinky železníka urobila z neho amulet proti akémukoľvek zraneniu. Z podobných dôvodov sa stal jednou z prísad nápoja lásky.

Rímsky spisovateľ Gaius Plínius Secundus (*23 – †79) vo svojej prírodopisnej encyklopédii rozlišoval dva druhy železníka. Označoval ich peristereon alebo peristerom – holubia bylina. Obradný význam názvu sa preniesol do politiky a slúžil rímskym vyslancom ako symbol počas mierových rokovaní s nepriateľom.

Uvedené skutočnosti pramenili predovšetkým z pôsobenia zboru kňazov Fetiálov a ich kolégia, ktorých preto nazývali Verbenári. Prvá zmienka o ich činoch sa objavuje v súvislosti s vojnou medzi mestami Alba Longou a Rímom (okolo 650 pred n. l.), keď páter Patratus dohodol prvú mierovú zmluvu.

Nástenná maľba z Herkulanea zobrazuje rituál kňazov bohyně Izis. Zdroj: Wikimedia Commons. Autor: Yair-haklai

Fakty

Druidi boli vysokopostavení keltskí kňazi, učenci a veštcí. Zastávali najvyššie funkcie sudcov, liečiteľov, prírodovedcov alebo staviteľov.

Na druhej strane grécky lekár, lekárnik a botanik Pedanius Dioscorides (*40 – †90) túto rastlinu nazýval hierobonane – posvätná tráva.

Železník poznali aj Kelti. Druidi, keltskí kňazi, pripravovali zo železníka nápoj lásky, ktorý mal chrániť pred zlými duchmi, zahnať hnev a depresívne emócie a navodiť veselú náladu.

V kresťanstve sa o pôvode železníka traduje báj, ktorej ideový zámer poukazuje na fakt, že rastlina vyrástla z drôtu trňovej koruny Ježiša Krista – nášho Spasiteľa.

Železník v hudobných a literárnych dielach

Železník (verbena) sa spomína v opere Madame Butterfly, ktorá patrí medzi najobľúbenejšie diela talianskeho skladateľa Giacoma Pucciniho.

V slávnej opernej árii sa hlavná postava Čo-Čo-San, mladá japonská nevesta amerického dôstojníka Pinkertona, nevie dočkať stretnutia s manželom. V túžobnom očakávaní porovnáva svoju vôňu s vôňou kvetov tejto rastliny – olezzo di verbena. Tragický príbeh japonskej gejšy dodnes dojíma publikum na celom svete.

Zmienky o verbene nájdeme aj v literatúre. Vôňa verbena (An Odor of Verbena) je názov siedmej a zároveň poslednej novely románu Nepremožení (The Undefeated, 1938) amerického básnika a prozaika, nositeľa Nobelovej ceny za literatúru Williama Faulknera (*1897 – †1962). Príbeh celého diela sa odohráva počas americkej občianskej vojny.

Novodobý symbol železníka nájdeme aj v americkom fantasy-hororovom seriáli Upírske denníky (The Vampire Diaries), ktorý sa vysielal aj na Slovensku. Rastlina verbena sa v ňom využíva ako zbraň proti upírom, ktorá má utlmiť ich krvilačnosť. Pre zaujímavosť možno uviesť ešte diskusiu, prečo seriáloví tvorcovia použili na mučenie upírov verbenu a nie cesnak, ktorý je súčasťou klasických príbehov o grófovi Draculovi. Na záver sa konštatovalo, že cesnak je veľmi bežnou rastlinou a železník je síce dostupný, nejde však o tak často využívanú bylinu.

Pozrite si

21. marca 2024 | Ivan Šalamon

Morfológia rastliny

Železník lekársky (*Verbena officinalis* L.) je trváca bylina. Dorastá až do výšky 0,7 až 1,0 m. Má vzpriamené hore protistojné rozkonárené drevnaté štvorhranné stonky, ktoré sú pokryté drsnými chĺpkami. Horné listy sú sediace, zúbkované, usporiadané oproti sebe, kým stredné sú trojdielne a spodné stopkaté a perovitité.

Rastlina kvitne od júla do októbra. Vytvára malé svetlofialové kvety zhromaždené v špicatých voľných vrcholových kvetenstvách (klasoch), pričom viaceré sú umiestnené v pazuchách listov. Kvety sediace v pazuchách malých listeňov sú nezreteľne súmerné s rúrkovitým kalichom, dvojpyskovitou, päťpočetnou, zrastenolupienkovou, bledofialovou alebo bielou korunou. Majú štyri tyčinky a vrchný semenník. Plodom sú podlhovasté a rebrované schizokarpia (tvrdky).

Kvet verbena. Zdroj: Wikimedia Commons (obr. vľavo). Autor: Ivan Šalamon (obr. vpravo)

Výskyt

Prírodné biotopy druhu sú rozšírené po celom svete – v Európe, Amerike, Severnej a strednej Afrike, Ázii a v Austrálii. Železník sa vyskytuje v nížinách a podhorských oblastiach do nadmorskej výšky 1000 m.

Nachádzame ho predovšetkým na smetiskách, rumoviskách, pri brehoch vôd, na úhoroch, medziach, pasienkoch a pri cestách. Obľubuje ťažké, vlhké, na dusík bohaté pôdy. Neprekáža mu ani spásanie a udupávanie dobytkom.

Verbena. Zdroj: Wikimedia Commons (obr. vľavo). Autor: Ivan Šalamon (obr. vpravo)

Zber a sušenie

Predmetom zberu na liečebné účely je vňať (*Herba verbenae*, *Herba columbariae*), najmä horná kvitnúca časť mladých stoniek a listy. Železník treba zbierať v čase, keď začína rastlina kvitnúť, ale ešte nevytvára plody.

Niekedy sa v ľudovom liečiteľstve zbiera a suší celá rastlina i s koreňmi. Korene sú dobrou prísadou do nakladaných uhoriek, ktorým dodávajú osobitne príjemnú príchuť.

Materiál sa suší v prievane v tenkých vrstvách, v tieni, ale aj umelým teplom od 35 do 40 stupňov Celzia.

Vňať je po usušení sivozelená, drsná, vráskavá, bez pachu a so slabou drsnou a horkou chuťou. Pomer zosušenia je asi 4: 1. Homeopatia používa čerstvú kvitnúcu vňať.

Účinné látky

Fytochemický profil železníka lekárskeho poukazuje na jeho bohaté chemické zloženie, čo dokázal veľmi intenzívny vedecký výskum. Hlavnými skupinami sekundárnych metabolitov s výraznou biologickou aktivitou sú iridoidné glykozidy vrátane verbenalínu (verbenalozidu), aukubínu (verbenínu) a hastatosidu, ďalej fenylylpropanoidové glykozidy a deriváty kyseliny kávovej – verbaskozid (akteozid), izoverbaskozid (izoakteozid) a eukovozid.

Bolo dokázané, že horký verbenalín má slabé kontrakčné účinky na hladké svalstvo maternice a je mierne toxický.

Verbenalín. Zdroj: Ivan Šalamon

V extraktoch železníka sa identifikovali flavonoidy, ako sú kempferol, luteolín, apigenín, vrátane špecifických látok – scutellareín a pedalitin. Pozoruhodná je aj prítomnosť fenolových kyselín, deriváty kyseliny chlorogénovej, ferulovej, protocatechovej, rozmarínovej a dikafeoylchínovej. Terpenoidné zlúčeniny sa nachádzajú v silici a patria sem monoterpény (citral, limonén, cineol, karvón),

diterpenoidy (karnosol, rosmanol, izorosmanol), seskviterpenoid (oxid karyofylénu) a triterpenoidy.

Rastliny obsahujú sacharidy ako kyselinu galakturónovú, arabinózu, galaktózu, ramnózu, xylózu, manózu, glukózu a veľa biogénnych prvkov, najmä draslík, fosfor, vápnik, horčík, zinok, železo, mangán a meď.

Pozrite si

29. februára 2024 | Ivan Šalamon

Liečebné a kozmetické využitie

Droga železníka sa prednostne využíva ako vynikajúci posilňujúci prostriedok pri vyčerpanosti, slabosti a nervovej či psychickej únave. Železník je veľmi účinný pri psychogénnych bolestiach hlavy a pôsobí ako doplnkové antiepileptikum.

Zvyšuje sekréciu materského mlieka. Upravuje poruchy menštruačného cyklu. Diuretické pôsobenie sa využíva pri liečení zadržiavania vody v organizme, ale i pri výskyte piesku a kameňov v obličkách a v močovom mechúre.

Má význam pri zvýšení sekrécie zažívacích štiav a enzýmov, vďaka čomu zvyšuje chuť do jedla a zlepšuje trávenie. Dezinfikuje črevá a normalizuje črevnú mikroflóru. Podporuje činnosť pečene a napomáha detoxikácii organizmu.

V kozmetológii sa aplikuje vďaka prítomnosti silice s charakteristickou gáľovou vôňou. V databáze kozmetických prísad, ktorú vedie Európska komisia, je extrakt zo zelených častí a extrakt zo zelených častí a z kvetov. Odporúčajú sa použiť ako zmäkčovadlá a ako pleťové kondicionéry. Izolovaný esenciálny olej s prchavými vonnými látkami je schválený tiež ako zložka parfumov. Aktuálne je na svetovom kozmetickom trhu množstvo rôznych kozmetických prípravkov obsahujúcich produkty zo železníka vrátane mydiel, šampónov na vlasy, masážnych olejov, telových mliek a pilingov.

Recepty

Obvyklou liekovou formou je zápar, ktorý sa pije 2- až 3-krát denne po 0,15 až 0,2 l. Vzhľadom na to, že droga mierne pôsobí i na svalstvo maternice, tehotné ženy by sa mali jej užívaniu vyhýbať.

Na rozpúšťanie močových kamienkov sa odporúča šľava z byliny. V mažiari rozdrvíme 50 g čerstvej vňate, ktorú pretlačíme cez hustú handričku a zmiešame s rovnakým množstvom vínného octu. Po 14 dňoch lúhovania na teplom mieste prefiltrujeme. Užívame 3-krát denne 8 kvapiek.

Činnosť pečene a sleziny upravuje odvar pripravený z 30 g suchej vňate železníka, ktorú namočíme na pol hodiny do studenej vody. Roztok následne privedieme do varu, krátko povaríme a po 10-minútovom lúhovaní scedíme. Pijeme 1 šálku pred obedom a večerou.

Navonok sa odvar z drogy používa pri prechladnutí a zápaloch ústnej dutiny ako kloktadlo. Vo forme obkladov pomáha pri kožných chorobách, povrchových vredoch a ťažko sa hojajúcich ranách.

Služi aj na povzbudenie nervovej činnosti, migréne, vyčerpanosti (pridáva sa do medicínálnych vín), pri chorobách močových ciest, pričom sa zvyčajne užíva v maceráte (3 lyžičky na 2 poháre vody) alebo v zápore (2 – 5 g na pohár).

Ústna voda zo železníka zabraňuje tvorbe zubného kazu. Na jej prípravu použijeme hrsť vňate, ktorú dáme do 5 dl čistej ražnej pálenky a necháme 5 až 7 dní lúhovať. Potom precedíme, vňať vylisujeme, obidve tekutiny zlejeme a jemne prefiltrujeme. Skladujeme v dobre uzavretej fľaši.

Upozornenie

Droga nie je vhodná na dlhodobú aplikáciu vyšších dávok. Pre pôsobenie na kontrakcie maternice sa rovnako neodporúča jej používanie v tehotenstve.

Použitá literatúra:

Duke, J. A., Bogenschutz-Godwin, M. J., duCellier, J., Duke, P.A. 2002: Handbook of medicinal Herbs. 2nd ed., CRC Press: Boca Raton, FL, USA, 870 pp.

Gondolová, M., Hadrabová, V. (výber a zostavenie) 2008: Herbár. 1. Vyd., Nakladateľstvo Nestor: Bratislava, 535 s.

Kresánek, J., Krejča, J. 1982: Atlas liečivých rastlín a lesných plodov. 2. vyd., Vydavateľstvo Osveta, n.p.: Martin, 767 s.

Kubica, P., Szopa, A., Dominiak, J., Luczkiewicz, M., Ekiert, H. 2020: Verbena officinalis (Common Varvain) – A Review on the Investigations of this Medicinally Important Plant Species. In: Planta Medica, Vol. 86, Iss. 17, p. 1241-1257

Rehecho, S., Hidalgo, O., Garcia-Iniguez de Cirino, M., Navarro, I., Astiasaran, I., Ansorena, D., Cavero, R.Y., Calvo, M.I. 2011: Chemical Composition, Mineral Content and Antioxidant Activity of *Verbena officinalis* L.. In: LWT-Food Science and Technology, Vol. 44, Iss. 10, p. 875-882

Rystonová, I. 2007: Průvodce lidovými názvy rostlin i jiných léčivých přírodnin a jejich produktů. Praha: Academia, 380 s.

Ottov sprievodca prírodou – liečivé rastliny (preklad: Jindrova, J., Malovcová, M.). 2010: Ottovo nakladateľstvo: Praha, 485 s.

Tobyn, G., Denham, A., Whitelegg, M. 2016: The Western Herbal Tradition (Chapter 31: *Verbena officinalis*, vervain). Jessica Kingsley Publishers London, UK, 392 p., ISBN: 9781848193062

(zh)

Ivan Šalamon | externý redaktor

Prof. RNDr. IVAN ŠALAMON, CSc.

Ukončil štúdium odboru všeobecná biológia so špecializáciou fyziológia rastlín na Prírodovedeckej fakulte **UPJŠ** v Košiciach, kde od roku 1986 pracuje. Vo svojej vedeckej kariére sa zameriava na biodiverzitu, šľachtenie a prírodné látky liečivých rastlín. Od roku 1995 do roku 2002 bol vedeckým sekretárom Výskumného ústavu agroekológie v Michalovciach s možnosťou realizácie výskumných aktivít pri veľkoplošnom pestovaní, zbere a pozberovej úprave špeciálnych plodín. V roku 1999 vypracoval pre Ministerstvo pôdohospodárstva SR „Rozvojový program výroby a spracovania liečivých, aromatických a koreninových rastlín v SR“. Od roku 2003 pôsobí ako vysokoškolský učiteľ na Prešovskej univerzite v Prešove s orientáciou na výučbu a aplikovaný výskum v oblasti ekológie jedinca a populácií liečivých rastlín. V júni 2006 mu bola udelená medaila Medzinárodnej spoločnosti záhradníckych vied (International Society of Horticultural Science: ISHS) so sídlom v Leuvene, Belgicko, za organizáciu 1. svetového sympózia o rumančeku kamilkovom pod záštitou tejto významnej medzinárodnej organizácie. Je hlavným autorom prvých slovenských odrôd liečivých rastlín (mäty piepornej „KRISTÍNKA“ a rumančeka kamilkového „LIANKA“), na ktoré v rokoch 2017 a 2018 vydal osvedčenia Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office: CPVO) so sídlom v Angers, Francúzsko.

SÚVISIACE ČLÁNKY

21. septembra 2021 | Ivan Šalamon

Aktuálne podujatia

Dnes je 12. septembra 2024

14 Sep

Autor: Ivan Šalamon

European Day of Languages at the Faculty of Arts of Pavol Jozef Šafárik University [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 14:57, Zdroj: enrsi.rtv.s.sk [🔗](#), Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 88 572 GRP: 1,97 OTS: 0,02 AVE: 919 EUR

12. 09. 2024 14:57 | Society

Facebook Tweet Instagram

The European Day of Languages event takes place on Thursday on the campus of the Faculty of Arts of the Paul Jozef Šafárik University (**UPJŠ**) in Košice. Primary school pupils and secondary school students from eastern Slovakia have the opportunity to get to know European languages through various fun activities. There will also be an educational game or a quiz about the European Union, informed Marián Gladiš on behalf of the Faculty of Arts of Pavol Jozef Šafárik University.

The faculty will also host a panel discussion on the theme Voices of Europe: multilingualism in digital times. The use of languages in the European institutions, the work of interpreters and translators in the EU, as well as the use of artificial intelligence in translation will be discussed by translator Barbora Tricoire, interpreter Roman Gajdoš and Slovakist Peter Getlík.

The European Day of Languages is designated on 26 September and has been celebrated on the initiative of the Council of Europe since 2001. The aim is to promote linguistic diversity and language learning in Europe. In Košice, the Day of Languages is usually celebrated two weeks in advance.

Source: TASR

Kamila Galjuš, Photo: TASR

Rádio Slovakia Int. 23:00 - Eslovaquia hoy, Magazín sobre Eslovaquia

Rozhlas

UPJŠ slávi Európsky deň jazykov [↗](#)

📅 12. 9. 2024, 15:01, Zdroj: kosiceonline.sk [↗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **3 805** GRP: **0,08** OTS: **0,00** AVE: **263** EUR

UPJŠ slávi Európsky deň jazykov

Košice Spravodajstvo

Na žiakov a študentov čakajú zábavné aktivity či kvíz o Európskej únii.

Podujatie Európsky deň jazykov sa vo štvrtok koná v areáli Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (FF **UPJŠ**) v Košiciach. Za FF **UPJŠ** priblížil Marián Gladiš program podujatia. Žiaci základných škôl a študenti stredných škôl z východného Slovenska majú možnosť spoznať európske jazyky prostredníctvom rôznych zábavných aktivít. Nebudú chýbať ani edukačná hra či kvíz o Európskej únii (EÚ).

Pri tejto príležitosti sa na fakulte uskutoční aj panelová diskusia na tému Hlasy Európy: viacjazyčnosť v digitálnych časoch. O využívaní jazykov v európskych inštitúciách, o práci tlmočníkov a prekladateľov v EÚ, ale aj o využívaní umelej inteligencie v prekladateľstve budú od 17.00 hod. diskutovať prekladateľka Barbora Tricoire, tlmočník Roman Gajdoš a slovakista Peter Getlík.

V Košiciach sa sviatok jazykov oslavuje zvyčajne s dvojtýždňovým predstihom / TASR

Za Európsky deň jazykov je vyhlásený 26. september a slávi sa z iniciatívy Rady Európy od roku 2001. Cieľom je propagovať jazykovú rozmanitosť a štúdium jazykov v Európe. V Košiciach sa sviatok jazykov oslavuje zvyčajne s dvojtýždňovým predstihom.

Zdroj: TASR

Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov

📅 12. 9. 2024, 15:10, Zdroj: tasr.sk , Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 3 082 GRP: 0,07 OTS: 0,00 AVE: 239 EUR

Košice 12. septembra (TASR) - Tisíce ľudí v septembri opätovne poučili študenti zubného lekárstva v rámci najväčšej preventívnej akcie v oblasti ústneho zdravia na Slovensku. V poradí 12. ročník roadshow s názvom Spolu za zdravý a krásny úsmev vyvrcholil vo štvrtok pri Urbanovej veži na Hlavnej ulici v Košiciach. Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest. "V priebehu piatich minút školíme ľudí v oblasti správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok, ako sa správne starať o svoje zuby, implantáty, zubné náhrady a podobne. Takisto pomáhame, pokiaľ sa niekto chce s nami o niečom poradiť," povedala pre TASR za organizátorov zo Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSŠZL) Karin Onuferová. Študentka Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika poukázala na význam prevencie, keďže mnohí ľudia stále nevedia, ako si správne čistiť zuby. Pripomenula aj potrebu čistenia medzizubných priestorov, kde taktiež môže vzniknúť kaz, ktorý voľným okom nevidno. Organizátorka potvrdila, že aktuálny ročník bude počtom vyškolených ľudí rekordný, keďže ich bolo viac ako 11.500. LF **UPJŠ** podporuje tento projekt, ktorý sa za 12 rokov rozšíril z Košíc do mnohých miest a stal sa celoslovenským. Prodekan fakulty Peter Kizek ocenil študentov, ktorí podujatiu a zdravotnej osвете venujú svoj voľný čas, zároveň vyzdvihol aj význam preventívnej akcie. "Študenti jednak prispievajú k tomu, aby sa zlepšovala úroveň orálneho zdravia a zároveň vykonávajú kontaktnú medicínu už dávno predtým, než získajú titul a môžu pracovať samostatne," skonštatoval. Dodal, že ochoreniam zubov a dutiny ústnej sa v takmer 90 percentách dá predchádzať, ak sa preventívne postupy aplikujú správne a včas. **UPOZORNENIE:** TASR ponúka k správe zvukový záznam, foto a videozáznam. hol mia

Autor: TASR

Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 15:10, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Košice 12. septembra (TASR) - Tisíce ľudí v septembri opätovne poučili študenti zubného lekárstva v rámci najväčšej preventívnej akcie v oblasti ústneho zdravia na Slovensku. V poradí 12. ročník roadshow s názvom Spolu za zdravý a krásny úsmev vyvrcholil vo štvrtok pri Urbanovej veži na Hlavnej ulici v Košiciach.

Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest. "V priebehu piatich minút školíme ľudí v oblasti správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok, ako sa správne starať o svoje zuby, implantáty, zubné náhrady a podobne. Takisto pomáhame, pokiaľ sa niekto chce s nami o niečom poradiť," povedala pre TASR za organizátorov zo Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSŠZL) Karin Onuferová. Študentka Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika poukázala na význam prevencie, keďže mnohí ľudia stále nevedia, ako si správne čistiť zuby.

Pripomenula aj potrebu čistenia medzizubných priestorov, kde taktiež môže vznikáť kaz, ktorý voľným okom nevidno. Organizátorka potvrdila, že aktuálny ročník bude počtom vyškolených ľudí rekordný, keďže ich bolo viac ako 11.500.

LF **UPJŠ** podporuje tento projekt, ktorý sa za 12 rokov rozšíril z Košíc do mnohých miest a stal sa celoslovenským. Prodekan fakulty Peter Kizek ocenil študentov, ktorí podujatiu a zdravotnej osvete venujú svoj voľný čas, zároveň vyzdvihol aj význam preventívnej akcie. "Študenti jednak prispievajú k tomu, aby sa zlepšovala úroveň orálneho zdravia a zároveň vykonávajú kontaktnú medicínu už dávno predtým, než získajú titul a môžu pracovať samostatne," skonštatoval. Dodal, že ochoreniam zubov a dutiny ústnej sa v takmer 90 percentách dá predchádzať, ak sa preventívne postupy aplikujú správne a včas.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam, foto a videozáznam.

hol mia

Autor: HOL

VIDEO: Medici poučili v Košiciach tisíce ľudí o správnom čistení zubov [↗](#)

📅 12. 9. 2024, 15:21, Zdroj: teraz.sk [↗](#), Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Ďalšie zdroje: teraz.sk/zdravie

Dosah: 34 456 GRP: 0,77 OTS: 0,01 AVE: 1162 EUR

Snímka z projektu Spolu za zdravý a krásny úsmev v Košiciach 12. septembra 2024 organizovaný Slovenským spolkom študentov zubného lekárstva. Foto: TASR - František Iván

Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest.

dnes 15:21

Ak si želáte, aby počítač prečítal text článku, použite prehrávač nižšie.

00:00 / 00:00

Košice 12. septembra (TASR) - Tisíce ľudí v septembri opätovne poučili študenti zubného lekárstva v rámci najväčšej preventívnej akcie v oblasti ústneho zdravia na Slovensku. V poradí 12. ročník roadshow s názvom Spolu za zdravý a krásny úsmev vyvrcholil vo štvrtok pri Urbanovej veži na Hlavnej ulici v Košiciach.

Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest. " V priebehu piatich minút školíme ľudí v oblasti správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok, ako sa správne starať o svoje zuby, implantáty, zubné náhrady a podobne. Takisto pomáhame, pokiaľ sa niekto chce s nami o niečom poradiť," povedala pre TASR za organizátorov zo Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSŠZL) Karin Onuferová. Študentka Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika poukázala na význam prevencie, keďže mnohí ľudia stále nevedia, ako si správne čistiť zuby.

Pripomenula aj potrebu čistenia medzizubných priestorov, kde taktiež môže vznikáť kaz, ktorý voľným okom nevidno. Organizátorka potvrdila, že aktuálny ročník bude počtom vyškolených ľudí rekordný, keďže ich bolo viac ako 11.500.

LF **UPJŠ** podporuje tento projekt, ktorý sa za 12 rokov rozšíril z Košíc do mnohých miest a stal sa celoslovenským. Prodekan fakulty Peter Kizek ocenil študentov, ktorí podujatiu a zdravotnej osvete venujú svoj voľný čas, zároveň vyzdvihol aj význam preventívnej akcie. " Študenti jednak prispievajú k tomu, aby sa zlepšovala úroveň orálneho zdravia a zároveň vykonávajú kontaktnú medicínu už dávno predtým, než získajú titul a môžu pracovať samostatne," skonštatoval. Dodal, že ochoreniam zubov a dutiny ústnej sa v takmer 90 percentách dá predchádzať, ak sa preventívne postupy aplikujú správne a včas.

Autor: TASR

Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 16:38, Zdroj: [lekarna.sk](#) [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 399 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 87 EUR

Košice 12. septembra (TASR) - Tisíce ľudí v septembri opätovne poučili študenti zubného lekárstva v rámci najväčšej preventívnej akcie v oblasti ústneho zdravia na Slovensku. V poradí 12. ročník roadshow s názvom Spolu za zdravý a krásny úsmev vyvrcholil vo štvrtok pri Urbanovej veži na Hlavnej ulici v Košiciach.

Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest. "V priebehu piatich minút školíme ľudí v oblasti správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok, ako sa správne starať o svoje zuby, implantáty, zubné náhrady a podobne. Takisto pomáhame, pokiaľ sa niekto chce s nami o niečom poradiť," povedala pre TASR za organizátorov zo Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSŠZL) Karin Onuferová. Študentka Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika poukázala na význam prevencie, keďže mnohí ľudia stále nevedia, ako si správne čistiť zuby.

Pripomenula aj potrebu čistenia medzizubných priestorov, kde taktiež môže vznikáť kaz, ktorý voľným okom nevidno. Organizátorka potvrdila, že aktuálny ročník bude počtom vyškolených ľudí rekordný, keďže ich bolo viac ako 11.500.

LF **UPJŠ** podporuje tento projekt, ktorý sa za 12 rokov rozšíril z Košíc do mnohých miest a stal sa celoslovenským. Prodekan fakulty Peter Kizek ocenil študentov, ktorí podujatiu a zdravotnej osvete venujú svoj voľný čas, zároveň vyzdvihol aj význam preventívnej akcie. "Študenti jednak prispievajú k tomu, aby sa zlepšovala úroveň orálneho zdravia a zároveň vykonávajú kontaktnú medicínu už dávno predtým, než získajú titul a môžu pracovať samostatne," skonštatoval. Dodal, že ochoreniam zubov a dutiny ústnej sa v takmer 90 percentách dá predchádzať, ak sa preventívne postupy aplikujú správne a včas.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam, foto a videozáznam.

hol mia

Zdravie: Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov [🔗](#)

📅 12. 9. 2024, 17:00, Zdroj: [lekari.sk](#) [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 361 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 212 EUR

Košice 12. septembra (TASR) - Tisíce ľudí v septembri opätovne poučili študenti zubného lekárstva v rámci najväčšej preventívnej akcie v oblasti ústneho zdravia na Slovensku. V poradí 12. ročník roadshow s názvom Spolu za zdravý a krásny úsmev vyvrcholil vo štvrtok pri Urbanovej veži na Hlavnej ulici v Košiciach.

Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest. "V priebehu piatich minút školíme ľudí v oblasti správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok, ako sa správne starať o svoje zuby, implantáty, zubné náhrady a podobne. Takisto pomáhame, pokiaľ sa niekto chce s nami o niečom poradiť," povedala pre TASR za organizátorov zo Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSŠZL) Karin Onuferová. Študentka Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika poukázala na význam prevencie, keďže mnohí ľudia stále nevedia, ako si správne čistiť zuby.

Pripomenula aj potrebu čistenia medzizubných priestorov, kde taktiež môže vznikáť kaz, ktorý voľným okom nevidno. Organizátorka potvrdila, že aktuálny ročník bude počtom vyškolených ľudí rekordný, keďže ich bolo viac ako 11.500.

LF **UPJŠ** podporuje tento projekt, ktorý sa za 12 rokov rozšíril z Košíc do mnohých miest a stal sa celoslovenským. Prodekan fakulty Peter Kizek ocenil študentov, ktorí podujatiu a zdravotnej osvete venujú svoj voľný čas, zároveň vyzdvihol aj význam preventívnej akcie. "Študenti jednak prispievajú k tomu, aby sa zlepšovala úroveň orálneho zdravia a zároveň vykonávajú kontaktnú medicínu už dávno predtým, než získajú titul a môžu pracovať samostatne," skonštatoval. Dodal, že ochoreniam zubov a dutiny ústnej sa v takmer 90 percentách dá predchádzať, ak sa preventívne postupy aplikujú správne a včas.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam, foto a videozáznam.

hol mia

Autor: Lekari.sk

FOTO Medici počas roadshow poučili tisíce ľudí o správnom čistení zubov

📅 12. 9. 2024, 21:00, Zdroj: kosice.zoznam.sk , Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 35 607 GRP: 0,79 OTS: 0,01 AVE: 662 EUR

TASR

KOŠICE – Tisíce ľudí v septembri opätovne poučili študenti zubného lekárstva v rámci najväčšej preventívnej akcie v oblasti ústneho zdravia na Slovensku. V poradí 12. ročník roadshow s názvom Spolu za zdravý a krásny úsmev vyvrcholil vo štvrtok pri Urbanovej veži na Hlavnej ulici v Košiciach.

Medici inštruovali verejnosť o správnych návykoch ústnej hygieny. Svoju cestu po Slovensku začali 2. septembra v Bratislave a počas 11 dní prešli spolu 20 miest vrátane všetkých krajských miest. „V priebehu piatich minút školíme ľudí v oblasti správnej techniky čistenia zubov, správneho používania pomôcok, ako sa správne starať o svoje zuby, implantáty, zubné náhrady a podobne. Takisto pomáhame, pokiaľ sa niekto chce s nami o niečom poradiť,“ povedala za organizátorov zo Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSŠZL) Karin Onuferová. Študentka Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika poukázala na význam prevencie, keďže mnohí ľudia stále nevedia, ako si správne čistiť zuby.

Snímka z projektu Spolu za zdravý a krásny úsmev v Košiciach. Zdroj: TASR/František Iván

Pripomenula aj potrebu čistenia medzizubných priestorov, kde taktiež môže vznikáť kaz, ktorý voľným okom nevidno. Organizátorka potvrdila, že aktuálny ročník bude počtom vyškolených ľudí rekordný, keďže ich bolo viac ako 11 500.

Snímka z projektu Spolu za zdravý a krásny úsmev v Košiciach. Zdroj: TASR/František Iván

LF **UPJŠ** podporuje tento projekt, ktorý sa za 12 rokov rozšíril z Košíc do mnohých miest a stal sa celoslovenským. Prodekan fakulty Peter Kizek ocenil študentov, ktorí podujatiu a zdravotnej osvete venujú svoj voľný čas, zároveň vyzdvihol aj význam preventívnej akcie. „Študenti jednak prispievajú k tomu, aby sa zlepšovala úroveň orálneho zdravia a zároveň vykonávajú kontaktnú medicínu už dávno predtým, než získajú titul a môžu pracovať samostatne,“ skonštatoval. Dodal, že ochoreniam zubov a dutiny ústnej sa v takmer 90 percentách dá predchádzať, ak sa preventívne postupy aplikujú správne a včas.

Autor: TASR

Polaček: Redukciu mestských častí potrebujeme ako soľ

13. 9. 2024, Zdroj: **Denník SME**, Strana: 11, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Klaudia Jurkovičová**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Dosah: 225 000 GRP; 5,00 OTS; 0,05 AVE; 3927 EUR

ŠIMKO HOVORÍ O SVETOVOM UNIKÁTE

Objektívny pohľad má zaručiť akademická odbornosť fakúlt

KOŠICE. Téma redukcie mestských častí v Košiciach naberá na obrátkach.

Poslanec Národnej rady SR Igor Šimko (Hlas) hovorí, že 22 mestských častí je slovenský a pravdepodobne v pomere k počtu obyvateľov aj svetový unikát.

Ako informoval v stredu, v prípade, ak sa vedenie Košíc nebude týmto problémom zaoberať, spoločne s poslancom Národnej rady a mestským poslancom Andrejom Sitkárom (Smer) je pripravený navrhnúť zmenu zákona o meste Košice.

„Pre porovnanie, hlavné mesto Bratislava má mestských častí 17, Viedeň s takmer dvomi miliónmi obyvateľov má mestských častí 23," dodal.

Posledné týždne prebiehala búrlivá diskusia 22 starostov a primátora aj o tom, že vyhlásia miestne referendá o odčlenení niektorých mestských častí od Košíc, čo je podľa poslancov z pohľadu rozvoja mesta a aglomerácie neprípustné. Tento jav by mal podľa nich za výsledok iba zníženie komfortu Košičanov, na ktorý sú dnes zvyknutí.

Mesto a univerzity pracujú na analýze

Mesto Košice vo štvrtok uviedlo, že už spustilo proces odbornej analýzy, ktorej cieľmi sú hodnotenie súčasného modelu výkonu a kompetencií mesta a mestských častí a hľadanie optimálneho riešenia pre efektívnejšie a hospodárnejšie fungovanie.

„Tento krok je reakciou na potrebu zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb, ako aj na zabezpečenie spravodlivého a transparentného financovania samotného mesta i mestských častí," hovorí magistrát.

Mesto Košice, Právnická fakulta, Fakulta verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** a Ekonomická fakulta Technickej univerzity v Košiciach (TUKE) podpísali Memorandum o spolupráci pri spracovaní odbornej a dátovej analýzy samosprávy mesta Košice.

Akademická odbornosť fakúlt má zaručiť objektívny pohľad na problematiku ekonomickej náročnosti, kvality výkonu kompetencií a financovanie samosprávy mestských častí.

Polaček: Zmenu potrebujeme ako soľ

„Naše mesto má dvadsaťdva mestských častí a tento model je z dlhodobého hľadiska mimoriadne nákladný. Zmenu súčasného stavu potrebujeme ako soľ. Chceme obyvateľom Košíc zabezpečiť optimálny prístup k službám, no je potrebné sa zdravo zamyslieť nad počtom miestnych úradov a nad ich kompetenciami. S objektívnou analýzou nám vďaka tomuto memorandu pomôžu inštitúcie a odborníci, ktorí k tejto problematike pristupujú čisto na základe dát," uviedol po podpise memoranda primátor mesta Košice Jaroslav Polaček (nezávislý).

„V modernej dobe sa musíme o mestských častiach rozhodovať na základe dát, nie na základe emócií, politikárčenia, prípadne vypočítavosti niektorých starostov, ale na základe dát, ktoré prinesú odborné kapacity," dodal.

Prvým krokom bude analýza existujúceho stavu

V prvej fáze projektu bude prebiehať detailná analýza existujúceho modelu samosprávy. Cieľom je preskúmať ekonomickú náročnosť a kvalitu výkonu kompetencií v mestských častiach. Budú definované kľúčové ukazovatele, ktoré určia, ako sú kompetencie efektívne a aké náklady s nimi súvisia.

Zároveň sa zhodnotí transparentnosť financovania v jednotlivých častiach mesta, čo prinesie jasný obraz o príjmoch a výdavkoch samosprávy.

„Spracovanie tejto analýzy si vyžaduje nasadenie odborných kapacít nad rámec bežnej činnosti v rámci univerzity. Účastníci memoranda poskytnú potrebnú súčinnosť mestu Košice s cieľom zabezpečiť odbornú a nezávislú analýzu, ktorá, v prípade jej realizácie, prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu fungovaniu samosprávy. Jedným dychom však treba dodať, že realizácia bude vždy podmienená priebehom legislatívneho procesu na úrovni zákonodarcu (parlamentu), resp. príslušných orgánov v rámci samosprávy," zhodnotil Miroslav Štrkolec, dekan Právnickej fakulty **UPJŠ**.

Čo všetko zohľadnia

Na základe výsledkov analýzy bude pripravený návrh optimálneho modelu, ktorý zlepší hospodárnosť a efektívnosť fungovania samosprávy.

Zohľadnené budú aspekty ako počet obyvateľov, rozloha územia a rozsah kompetencií jednotlivých mestských častí. Návrh nového modelu bude tiež zameraný na dostupnosť, kvalitu a efektivitu verejných služieb.

Zároveň budú navrhnuté konkrétne legislatívne kroky potrebné na implementáciu tohto modelu. „Spracovanie tejto analýzy si vyžaduje nasadenie odborných kapacít nad rámec bežnej činnosti. Je nevyhnutné, aby mesto určilo zodpovednú autoritu, ktorá bude riadiť celý proces. Ostatní účastníci memoranda poskytnú odbornú súčinnosť s cieľom zabezpečiť kvalitné výsledky, ktoré prispievajú k lepšiemu fungovaniu samosprávy,“ povedal dekan Fakulty verejnej správy **UPJŠ** Michal Jesenko.

Cieľom je vytvoriť optimálny model

Po dokončení návrhu bude zabezpečená odborná oponentúra a prebehne komunikácia so zástupcami samosprávy v meste Košice. V neposlednom rade bude informovaná aj široká verejnosť, aby mala jasný prehľad o plánovaných zmenách a ich výhodách pre mesto.

„Je našou úlohou odporučiť odborníkov, ktorí svojimi znalosťami môžu prispieť k spracovaniu tejto analýzy. Táto spolupráca je kľúčová pre vytvorenie optimálneho modelu, ktorý zlepší ekonomickú efektívnosť a kvalitu výkonu kompetencií v rámci mesta,“ dodal po stretnutí Michal Šoltés, dekan Ekonomickej fakulty TUKE.

Primátor pripomenul, že analýzu okrem odborných záverov košických univerzít tiež obohatia svojimi vstupmi aj odborníci zo zahraničia či štátnych inštitúcií.

Cieľom tohto kroku je dosiahnuť efektívnejší model samosprávy, ktorý bude lepšie reagovať na potreby obyvateľov a zvýši transparentnosť pri využívaní verejných zdrojov.

Výsledkom podpísaného memoranda má byť odborná a dátová analýza samosprávy mesta Košice.

Autor: KLAUDIA JURKOVIČOVÁ FOTO: MESTO KOŠICE

Hanba na celú Európu. „Zabudli“ sme sa odkanalizovať [✉](#)

📅 13. 9. 2024, Zdroj: **Pravda**, Strany: 15, 16, 41, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: **Vladimír Jancura**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 253 065 GRP; 5,62 OTS; 0,06 AVE; 14882 EUR

Rubrika: história

Väčšina obcí na Slovensku stále nemá sieť verejnej kanalizácie. Pritom pri vstupe do Európskej únie sme sa zaviazali, že ju do roku 2015 budujeme aspoň v sídlach, kde žije viac ako 2 000 obyvateľov. Nestalo sa tak, problém však má hlbšie historické korene.

vjancura@pravda.sk

Kanalizácia počká. Asi takto by sa dala stručne vyjadriť hlavná príčina meškajúceho odkanalizovania Slovenska. Problém si podávali ako horúci zemiak nielen vlády, ale aj vedenia žúp a krajov, „otcovia“ miest i obecné zastupiteľstvá. Nielen po nežnej revolúcií. Odnepamäti.

Vždy sa našlo niečo dôležitejšie, do čoho bolo treba vložiť verejné financie, a teda i peniaze daňových poplatníkov. A keď sa aj vložili do výstavby kanalizácie, často išlo o takzvané historické stavby.

Napríklad v Kolárove sa s výstavbou mestskej kanalizácie začalo ešte za bývalého režimu. Do roku 1990 sa odkanalizovala asi tretina tohto 10–tisícového mesta. Potom sa práce prerušovali a neskôr sa vliekli slimačím tempom dlhých 33 rokov. Zmena nastala až vlani. V Kolárove práve prebieha výrazné rozširovanie kanalizácie a rekonštrukcia čistiarne odpadových vôd, ktorú chcú dokončiť o rok.

Ale Kolárovo je len jedno zo sídiel Komárňanskeho okresu. Nuž a v tomto okrese je z 35 590 domácností pripojených na verejnú kanalizáciu len každá šiesta, necelých 6–tisíc. Napríklad v obci Pribeta (2 800 obyvateľov) nemajú doteraz ani meter kanalizácie.

A tak by sme mohli pokračovať. A nielen na juhu krajiny. Situácia je rovnako zlá v severných okresoch stredného Slovenska a prakticky na celom východe.

Pozor na epidémiu cholery!

Pritom na území Slovenska sa začalo s výstavbou prvých kanalizačných sietí už v prvých rokoch minulého storočia. Konkrétne v Bratislave, vo vtedajšom Prešporku (Pressburgu, Pozsony) v roku 1903. Do prvej svetovej vojny tam vybudovali 53 kilometrov kanálov. Mesto vtedy nemalo ešte ani 80–tisíc obyvateľov.

Mnohé kanály boli otvorené, napríklad ten, čo meral 700 metrov a viedol od mestských bitúnkov. Sťažnosťami občanov na neznesiteľný smrad sa magistrát začal vážnejšie zaoberať až v roku 1924 a o ďalšie dva roky kanál konečne zakryli.

Do roku 1938 sa obyvateľstvo slovenského hlavného mesta znásobilo, ale dĺžka kanalizačnej siete sa rozšírila iba na 120 km. V tom čase magistrát ešte len rokoval o kanalizačných projektoch Patrónky, Jaskového radu a východných častí mesta po Dynamitku (chemický závod Istrochem). K ich realizácii sa prišlo až po druhej svetovej vojne.

Pritom Bratislava patrila aj v tomto ohľade medzi priority. Ministerstvá nachádzajúce sa v Budapešti alebo po roku 1918 v Prahe rady „zabúdali“ dokonca na najbližšie okolie Pozsony/Prešporka a neskôr i Bratislavu.

Napríklad Bazin (po maďarsky), čiže Pezinok, nemal kanalizáciu ani v roku 1911, keď o tom písal v Slovenských pohľadoch známy botanik a etnograf Jozef Ľudovít Holuby. Mestská i vzdialenejšia vrchnosť sa rozhýbali až v čase, keď sa rozchýrili zvesti o možnej epidémii cholery.

„To čistenie kloák a stôk bolo veru potrebné,“ priblížil Holuby, „lebo v niektorých domoch – keďže mesto nemá kanalizáciu – bolo toho človečieho guána od nepamäti nakopeného, že bol už zvrchovaný čas dať to pod brázdou.“

Autor sa vyjadroval obrazne a korektné. Guáno je výraz pre vtáčí trus, kloaka označuje vylučovaciu časť tráviaceho systému. Ale v tomto prípade išlo, prirodzene, o ľudské fekálie a ich uloženie. Vtedy bolo zvykom prirodzene ich ukladať do jám vykopaných v záhradách, odkiaľ ich obsah smeroval spravidla do najbližšieho potoka a z neho do Dunaja.

Pezinok mal v roku 1911 bezmála 5–tisíc obyvateľov. Dnes ich má štyrikrát viac a je okresným mestom, ale jeho historická časť zvaná Grinava nemá doposiaľ kanalizáciu. Vodovod si Grinavčania postavili ešte pred 53 rokmi, keď boli samostatnou obcou. Vzápätí ich pripojili k Pezinku a – mesto zabudlo, že majú aj ďalšie potreby.

Ale vráťme sa na začiatok minulého storočia. Čím ďalej od Prešporka, tým sa príbeh Pezinčanov s vlastnými výkalmi buď opakoval, alebo vyznieval ešte horšie. Napríklad historik a publicista Július Bodnár napísal v tom istom roku 1911 o stave rieky Myjava v rovnomennom meste na Záhorí tieto riadky:

„Voda je znečisťovaná rôznymi splaškami, výkalmi, hnojovkou z dvorov sem vytekajúcou... a menovite v letných horúcich mesiacoch, kedy málo vody tečie, rožné nepríjemné výpary znepokojujú okolné obyvateľstvo.“

Ludia si odjakživa stavali svoje sídla pri riekach alebo aspoň pri potokoch, aby mali blízko k vode. S rozvojom urbanizácie a s rastom miest sa však táto výhoda stávala prekľatím.

Temža páchla ako smrť

V celej Európe sa začalo s odkanalizovaním miest až v druhej polovici 19. storočia. Predtým sa v najväčších metropolách už nedalo ani dýchať. Londýn bol v roku 1858 druhým najľudnatejším mestom na svete (po New Yorku), mal vyše milióna obyvateľov, ktorým už dlhšie prekážal hrozný smrad v meste.

Rieka Temža sa zmenila na zapáchajúcu stoku. Špina a smrad sa nevyhli ani centru Londýna. V uliciach sa rozkladali zvyšky jedla, uhynuté zvieratá a ďalší odpad. V obytných častiach ľudia vylievali obsah nočníkov priamo na chodníky z okien. Ak ste si nedali pozor – tak na vašu hlavu. Dámy v dlhých krinolínach kráčali po členky v ľudských výkaloch a máčali si lem sukni v močovke.

Splachovacie záchody už boli dávno na svete, ale bez kanalizácie za veľa nestáli. Verejné WC dal magistrát Londýna umiestniť na mosty, aby exkrementy mohli skončiť priamo v rieke. Ako tak sa to dalo strpieť do rozbehu industrializácie, ktorá zaťažila Temžu ešte aj priemyselnými splaškami. Začalo sa hovoriť: „Tá rieka páchne ako smrť.“

„Priemyselná revolúcia vyvolala ďalší rast miest, ich preľudnenie, ktoré prispievalo k šíreniu nákazlivých ochorení, ako sú týfus alebo cholera,“ ozrejmuje Javier Abellan, expert na kanalizačné systémy z Oxfordskej univerzity. „Znečistené rieky či potoky sa stali jedným zo zdrojov choroboplodných zárodkov a nebezpečných infekcií.“

„Otcovia“ Londýna, ale napríklad aj Liverpoolu zistili, že nestačí vybudovať zložité podzemné kanalizačné systémy. Bolo treba vyriešiť, kde a do čoho budú ústiť. Tak vznikli v druhej polovici 19. storočia londýnske „stratené rieky“, záchytné stoky a postupne aj prvé čistiarne odpadových vôd. V boji proti cholere i ďalším nákazám začali najväčšie britské mestá pitnú vodu filtrovať a chlórvať.

Podľa zistení Davida Cutlera a Granta Millera z Harvardovej univerzity sa vďaka týmto a ďalším technológiám podarilo v priebehu polstoročia zvrátiť nepriaznivý vývoj v oblasti verejného zdravia: „Už okolo roku 1900 sa drasticky znížil výskyt ochorení prenášaných vodou v mestskej populácii, čo významne prispelo k predĺženiu priemernej dĺžky života v tých časoch.“

„Za grajciar piši–piši, za dva – frr–frr“

Britský príklad inšpiroval architektov a plánovačov rozvoja ďalších európskych metropol a veľkých miest. Revolúciu v osobnej hygiene a v „hygiene vylučovania“ zvlášť prinieslo aj na územie Slovenska zriadenie prvých mestských vodovodov a kanalizácie.

Podľa historika Bratislavy Štefana Holčíka sa vďaka tomu mohli suché záchody (ľudovo nazývané budáre) a prenosné „záchodové“ stoličky postupne nahrádzať splachovacími záchodmi. Pravda, na začiatku sa splachovalo len vylievaním vody z vedier. Prvými skutočne splachovacími toaletami sa mohli pochváliť len „lepšie“ bratislavské rodiny. V ich domácnostiach sa už pravdepodobne používal aj toaletný papier.

Traduje sa však, že ešte aj okolo roku 1930 bolo možné vídať v širšom centre Bratislavy človeka s putňou a plachtou na chrbte, ktorý vykrikoval na celú ulicu: „Za grajciar piši–piši, za dva grajciare frr–frr!“ Grajciare už dávno neboli v obeh, ale myslel sa tým 20–haliernik alebo iná drobná minca. Kto už nevládal vydržať, mohol si takto uľaviť niekde pod bránou alebo vo dvore za plachtou v tomto mobilnom záchode.

Medzitým na širom slovenskom vidieku o hygienickej revolúcii mnohí ešte ani nechyrovali. Pravda, medzi regiónmi už bolo možné pozorovať určité rozdiely aj vo vytváraní a dodržiavaní hygienických podmienok. Asi najhoršie na tom boli Kysuce, kde od začiatku minulého storočia pôsobil ako všeobecný lekár pražský rodák Ivan Hálek. V roku 1929 vydal už ako riaditeľ detskej nemocnice v Bytčici (dnes mestská časť Žiliny) populárnu brožúru Ako ozdraviť našu dedinu.

„Kúpajúci sa dedinčan je u nás vždy ešte výnimkou,“ písal Hálek. „Preto v toľkých našich dedinských domoch nenájdete umývadlá. Je to zbytočný riad. O kefke na zuby ani nehovorím.“

Približne v čase, keď Hálek šíril zdravotnícku osvetu v Hornotrenčianskej župe, slovenský dramatik Ivan Stodola ju masovo rozvinul v Liptove, kde pätnásť rokov pôsobil ako župný lekár. Hneď po nástupe do tejto funkcie navštívil obce Žiar a Kónská, ktoré predtým postihla epidémia brušného týfusu. Pri jeho ťažkých formách pacient zomieral už do troch dní.

Stodolu príjemne prekvapilo, že takmer v každom dvore našiel nový záchod, ibaže málokde toto jednoduché drevené zariadenie (aj keď nie práve amerického typu) používali. Vystavať ho museli, lebo to nariadili okresné orgány, keď sa ich však župný lekár spýtal, prečo majú na WC pribité dvere, odpovedali: „Ktože by sa hnusil do takého nového?! Veď za chlievmi i v záhrade miesta dosť.“

Akcia Z – Akcia zadarmo

Na druhej strane, v niektorých lokalitách za výstavbu kanalizácie doslova bojovali radoví občania. Jeden takýto príklad sme našli, listujúc novinami Považské hlasy. Vychádzali pred storočím v Novom Meste nad Váhom, vtedy 8–tisícovom mestečku, dnes 20–tisícovom okresnom meste.

V roku 1927 prijalo obecné zastupiteľstvo pod tlakom verejnosti rozhodnutie začať s výstavbou. Vo verejnom obstarávaní však stavilo na dražšiu z ponúkajúcich sa firiem, čím sa dostalo pod paľbu kritiky. Jej autori zrejme vytušili za tým nejaké provízie alebo známosti. Nieкто sa „nabaliť“, ale peniaze potom chýbali na novú budovu školy i na opravu cesty. Po dlhých diskusiách a korekciách pôvodného zámeru sa s výstavbou kanalizačnej siete začalo až v roku 1930. Išlo o tzv. stokovú kanalizáciu, ktorá sa spočiatku budovala z tehál, prípadne z kameniny. Tá na mnohých miestach slúži dodnes, ale je v takom stave, že nevyhnutne potrebuje rekonštrukciu.

V tom čase prešli u nás na stokové odkanalizovanie aj väčšie mestá, napríklad Trnava, Martin, Banská Bystrica či Prešov. Odpadové vody však boli odvádzané – až na výnimky – do riek a potokov.

Čistota slovenských vodných tokov sa sústavne sledovala až od roku 1948. O päť rokov neskôr sa ukázalo, že na neprijateľnú mieru sa znečistilo 860 km, čiže takmer 20 percent tokov. Preto sa začalo s výstavbou mestských čistiarň odpadových vôd, ale ako uvádza v staršej odbornej publikácii Alexius Martinček, do roku 1965 ich bolo v prevádzke iba 55. O desať rokov neskôr malo z takmer 3–tisíc obcí na Slovensku len 97 aj čistiareň odpadových vôd.

V tom čase bol na verejnú kanalizáciu pripojený každý tretí obyvateľ Slovenska. Bolo to výrazne menej ako v Čechách a na Morave, nehovoriac o priemyselne vyspelých štátoch. Tam mali už pred polstoročím odkanalizovaných viac ako 60 percent domácností. Rozdiely vysvetľoval v SNR poslanec Vojtech Choleva. Kým v Čechách bol vodovod už viac–menej samozrejmosťou, na Slovensku používala vodu z vodovodov v 70. rokoch ani nie tretina obyvateľstva. Preto vraj štát zameral prvoradú pozornosť na výstavbu vodovodných systémov a odkladal na neskôr odkanalizovanie obcí.

Situácia by bola ešte horšia, nebyť Zetky, ako ľudovo nazývali „Akcii Z“ (Zet v tomto prípade znamenalo „zveľaďovanie“). Mnohí si ju vykladali aj ako „Akcii zadarmo“, lebo išlo o prácu obyvateľov vo voľnom čase v prospech obce bez nároku na odmenu. Inými slovami – o skrášľovanie jej vzhľadu, upratovanie jej ciest, výstavbu chodníkov či dokonca kanalizácie. Skrátka, o svojpomoc.

Iba na prelome 60. a 70. rokov minulého storočia sa v Zetke každoročne postavilo 100 školských a predškolských zariadení, takmer 200 kultúrnych domov alebo osvetových stredísk. A do roku 1980 aj 2 670 km vodovodov a kanalizácií.

Pravda, najmä pri investične náročnejších stavbách, ako boli kanalizácie, sa dalo hovoriť o svojpomocnej výstavbe len podmienene alebo v obmedzenej miere. V parlamentnej rozprave na to začiatkom jesene 1985 poukázal poslanec Jozef Hudec. „O finančné prostriedky, materiál, stavebné mechanizmy sa musí postarať štát, firmy a družstvá,“ upozornil. „Občania obce sa podieľajú len svojou prácou vo voľnom čase.“

Ale ruku na srdce – kto by dnes obetoval voľnú sobotu na „oltár“ obce pri výkope kanálov len tak grátis? Hoci vieme, že v odľahlejších kútoch Slovenska sa stále nájdu aj takí...

S hygienou na minime

Po roku 1990 sa vodovody a kanalizácie transformovali z majetku štátu do akciových spoločností. Ale uvažovalo sa aj o ich privatizácii. Tento proces trval takmer desaťročie. Až v roku 2001 vláda rozhodla o bezodplatnom prevode tohto majetku do vlastníctva obcí. Vznikali vodárenské akciové spoločnosti s výrazným podielom obcí.

Čoskoro však rôzne finančné a iné skupiny začali obmedzovať vplyv miest a obcí v tých spoločnostiach. Najvyšší kontrolný úrad ešte vlni upozornil na pokusy o skrytú privatizáciu. Možno sa potom čudovať, že predmet činnosti týchto „subjektov“, ktoré mali toľko problémov so sebou, mal ďaleko od dokonalosti? A že povezme odkanalizovanie mnohých miest a obcí ustrnulo na mŕtvom bode?

Ak sa to náhodou podarí zmeniť k lepšiemu, kompetentní by mali dať prednosť obciam, kde kanalizácia úplne chýba. Dôsledkom je vznik a pretrvávanie ohnisk infekčných ochorení.

V prvom rade sú to rómske osady na východnom Slovensku. Zo štúdie Zuzany Paraličovej a jej výskumného tímu z Lekárskej fakulty **UPJŠ** v Košiciach vyplýva, že práve v týchto osadách sa pravidelne vyskytuje vírusová hepatitída typu A (žltáčka) a dyzentéria.

Epidémie žltáčky typu A medzi rómskymi deťmi plnia každoročne – napokon aj v tomto lete – infekčné oddelenia východoslovenských nemocníc.

Mimochodom, podľa Svetovej zdravotníckej organizácie vírus hepatitídy typu A sa v súčasnosti vyskytuje takmer výlučne v krajinách s nízkym hygienickým štandardom.

Čo k tomu asi možno dodať?

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ Výstavba kanalizácie v Londyne. Druhá polovica 19. storočia. FOTO: UNMUSEUM.ORG

”

Kúpajúci sa dedinčan je u nás vždy ešte výnimkou.

Ivan Hálek

pražský lekár ktorý pôsobil v rokoch 1901 až 1939 na Kysuciach

Historické fotografie z výstavby kanalizácie v Púchove v 50. rokoch 20. storočia. FOTO: PUCHOVODEDICSTVO.SK (2)

”

„...bolo toho človečieho guána od nepamäti nakopeného, že bol už zvrchovaný čas dať to pod brázdou.“

Jozef Ľudovít Holuby

etnograf

Inzerát z roku 1930. FOTO: SLOVENSKÝ DENNÍK V starej Bratislave sa každoročné čistenie kanalizácie robilo ručne lopatou do vozíka, ktorý pristavili k revíznej šachte, odkiaľ materiál vyťahovali pomocou vedra na povrch. FOTO: BRATISLAVSKÝKRAJ.SK Britský „trojzáchod“ na verejných toaletách 18. storočia. FOTO: UNMUSEUM.ORG

Autor: Vladimír Jancura